

Zaterdag 15 Mei 2021

Inhoud

- 1) **“Geen proclamaties, dat had ik helemaal onderschat” Het Nieuwsblad - 15 Mei. 2021 - Pagina 4**
Rik Van de Walle blijft nog vier jaar rector van de UGent. Zijn talent als duursporter - hij loopt soms 90 kilometer per week - hoefde hij dit keer niet te gebruiken. De vijftigjarige Aalternaar had geen tegenkandidaat, één stemronde volstond. Van de Walle zit vol grote plannen voor de komende vier jaar.
- 2) **Lijkenplant bijna in bloei in de Plantentuin Het Laatste Nieuws - 15 Mei. 2021 - Pagina 41**
Een reuzenaronskelk die bloeit is altijd een belevenis. In de Plantentuin van de UGent is het bijna weer zover. Dit keer is het 'Titaantje' die op barsten staat. De plant, ook wel lijkenplant of penisplant genoemd, bloeit gemiddeld eens in de drie jaar, en dat duurt dan slechts 48 uur. ...
- 3) **Al 75.000 Gentenaars zijn geprikt Het Nieuwsblad - 15 Mei. 2021 - Pagina 3**
De komende twee weken zijn er 27.000 vaccins beschikbaar in Flanders Expo. Daarmee kunnen voor het eerst ook Gentenaars jonger dan 65 jaar uitgenodigd worden. Het gaat de goede kant uit met de strijd tegen het coronavirus in Gent, maar het blijft opletten.
- 4) **4 op de 10 Franstaligen passen voor coronaprik Het Nieuwsblad - 15 Mei. 2021 - Pagina 6**
Volgens de motivatiebarometer is er een groot verschil in de vaccinatiebereidheid tussen de Belgische gemeenschappen. Terwijl 71 procent van de Nederlandstaligen die nog geen coronavaccin kregen, er absoluut nog één wil, is dat in Franstalig België slechts 51 procent.
- 5) **38 % De Morgen - 15 Mei. 2021 - Pagina 2**
Meer dan een op de drie Franstalige Belgen wil zich niet laten vaccineren tegen Covid-19. Dit tegenover 20 procent van de Vlamingen. Dat blijkt uit de nieuwe motivatiebarometer van UGent, UCLouvain en de ULB. Deze cijfers zouden mogelijk de vooropgestelde doelstelling om 70 procent van de bevolking te vaccineren in ...
- 6) **Liever sociaal contact opkrikken dan mondmasker afzetten Het Nieuwsblad - 15 Mei. 2021 - Pagina 3**
De Belg wil eerder de sociale maatregelen lossen dan het mondmasker afzetten. Dat leidt psycholoog Maarten Vansteenkiste af uit de nieuwe motivatiebarometer van de UGent. Wie in België nog wacht op zijn vaccin, zegt minder bereid te zijn om de maatregelen na te leven eenmaal hij ingeënt is. “Maar dan ...
- 7) **We zijn er nog niet van af Het Nieuwsblad - 15 Mei. 2021 - Pagina 2**
Belgische experts roepen op om het mondmasker hier nog niet meteen af te zetten, nu in de VS mensen die volledig gevaccineerd zijn opnieuw hun gezicht mogen laten zien. “Het virus is nog te aanwezig en de vaccinatiegraad is nog veel te laag.” Ook de motieven van de Amerikaanse overheid worden in vraag gesteld. “In de VS is maskerdracht bijna een uiting van politieke voorkeur.”
- 8) **Drie op de vier vaccintwijfelaars kiezen vaccin De Morgen - 15 Mei. 2021 - Pagina 8**
Drie van de vier Belgen die in december/januari nog twijfelden aan een vaccinatie tegen het coronavirus, toonden zich in april bereid tot zeer bereid om een prik te laten zetten. Dat blijkt uit de dertigste motivatiebarometer van de UGent, UCLouvain en de ULB. Globaal genomen, is net geen acht op ...
- 9) **Al 5 miljoen vaccins gezet in ons land De Tijd - 15 Mei. 2021 - Pagina 12**
In ons land belandde deze week het vijf miljoenste prikje in een arm. Een op de tien Belgen is volledig gevaccineerd. Zorgwekkend blijft de lagere vaccinatiebereidheid onder Franstaligen.

- 10) **Verloren generatie door coronacrisis? Het Belang van Limburg - 15 Mei. 2021 - Pagina 18**
Zorgt de coronacrisis voor een 'verloren generatie' bij jonge topsporters? "Topsporter worden is het nastreven van een droom. Maar die droom heeft de voorbije maanden flinke deuken opgelopen", reageert ontwikkelingscoach en voormalig topjudoka Ann Simons. Wij liepen langs bij enkele beloften uit vier populaire jeugdsporten.
- 11) **Vertrouwen in politici is motor voor vaccinatie De Standaard - 15 Mei. 2021 - Pagina 6**
Nederlandstaligen zijn de laatste maanden meer geneigd zich te laten inenten tegen covid-19 dan Franstalige inwoners van ons land. Vier op de tien niet-gevaccineerde Franstaligen weigert zelfs zich te laten prikken.
- 12) **Flaneren in een kas Onder... Gazet van Antwerpen - 15 Mei. 2021 - Pagina 35**
Flaneren in een kas Onder glas staan bloemen en planten, ook exoten, net dat tikkeltje sneller in bloei. Ziehier drie plantentuinen in eigen land om naar te 'verkassen' en te verpozen in het groen. Koninklijke Serres in Laken Naar jaarlijkse traditie gooien de Koninklijke Serres (foto) van Laken gedurende enkele ...
- 13) **Marc De Clercq vervangt Steven Hutse als voorzitter bij CD&V Het Laatste Nieuws - 15 Mei. 2021 - Pagina 42**
Steven Hutse nam in april ontslag als voorzitter van CD&V Oosterzele, maar blijft zich verder inzetten als tweede ondervoorzitter van de afdeling. Marc De Clercq is door het partijbestuur unaniem verkozen tot waarnemend voorzitter. Marc De Clercq is emeritus gewoon hoogleraar van de Gentse Universiteit, waar hij onder meer decaan ...
- 14) **Ook belastingen gaan omhoog Het Laatste Nieuws - 15 Mei. 2021 - Pagina 8**
Geloof ze niet: politici die beweren dat de belastingen niet omhoog zullen gaan. Want naast hogere prijzen zullen we de coronarekening vanaf volgend jaar ook op onze belastingbrief voelen. Dat zeggen verschillende experts. "Dit jaar is het nog Sinterklaas, maar vanaf volgend jaar komt zwarte piet."
- 15) **Het gat vullen Het Laatste Nieuws - 15 Mei. 2021 - Pagina 8**
Professor politicologie aan de UGent Carl Devos analyseert elke week voor HLN de stand van zaken in de Wetstraat. Je kan hem ook volgen op Twitter via @devoscarl
- 16) **Topsport tobt over trans vrouwen Het Nieuwsblad - 15 Mei. 2021 - Pagina 18**
Dat de Nieuw-Zeelandse gewichtheffer Laurel Hubbard zich als eerste transgender persoon kwalificeerde voor de Spelen zet de discussie op scherp. Hebben atletes die geboren werden als man na hun geslachtsverandering een onaanvaardbaar voordeel ten opzichte van biologische vrouwen?
- 17) **De erfeniskwestie Het Nieuwsblad - 15 Mei. 2021 - Pagina 4**
De erfenis van de Vlaming bedraagt bij zijn overlijden 138.850 euro. Dat is de mediaan, evenveel erfenissen zitten erboven als eronder. Maar elke keer passeert Vadertje Staat voor de erfbelastingen. Een doorn in het oog van velen, er is zelfs al 226 jaar lang ambras rond, maar van afschaffen is geen sprake. Nochtans heeft ook Vlaams minister van Financiën Matthias Diependaele er zijn bedenkingen bij.
- 18) **Nieuwe Belgica wordt varend labo voor industrie De Tijd - 15 Mei. 2021 - Pagina 18**
Deze zomer komt het nieuwe onderzoeksschip Belgica van de scheepswerf in Spanje naar ons land. Het state-of-the-art-zeelaboratorium wordt het paradepaardje van de Belgische mariene wetenschap. En voor het eerst mogen ook bedrijven mee aan boord. 'We kunnen samen onderzoek doen rond windmolens, diepzeemijnbouw en robots.'
- 19) **Le nouveau Belgica devient un laboratoire flottant pour l'industrie L'Echo - 15 Mei. 2021 - Pagina 8**
Cet été, un Belgica flambant neuf sera livré à la Belgique. Ce laboratoire flottant dernier cri deviendra la figure de proue de la science maritime belge. Pour la première fois, il accueillera des entreprises privées à son bord.
- 20) **De voorzitter die een lastiger karakter zou moeten kweken De Morgen - 15 Mei. 2021 - Pagina 40**
Na een jaar als voorzitter wordt Egbert Lachaert in zijn partij op handen gedragen. Maar voor de kiezer blijft Open Vld de traditionele partij die in 2019 een bolwassing kreeg. 'Met alleen een nieuw logo gaan we er niet raken.'
- 21) **Zandraketplant breekt giftige explosieven af De Morgen - 15 Mei. 2021 - Pagina 44**
Een genetisch gemodificeerde zandraketplant kan de explosieve stof RDX verwijderen. Die stof lijkt op TNT maar is anderhalf keer sterker. Op oefenterreinen van legerbases sijpelt ze vanuit onontpofte explosieven de grond in, en kan zo grondwater, mens en natuur vergiftigen. In Nature Biotechnology melden Amerikaanse onderzoekers dat ze het DNA ...
- 22) **Natuurwijn, hype of blijver? De Morgen - 15 Mei. 2021 - Pagina 50**
Na Parijs, Tokio en Los Angeles veroverd te hebben, lijkt natuurwijn ook bij ons goed op weg om elke wijnkaart in te palmen. Maar wat is natuurwijn precies? En klopt het dat je er geen kater van krijgt?

- 23) **Race tegen de klok: hoe computers non-stop naar virtuele goud delven Het Belang van Limburg - 15 Mei. 2021 - Pagina 6**
Vorige maand nam de politie bij een inval in een wietplantage ook computers in beslag. Die werden gebruikt voor bitcoin mining, het systeem om nieuwe cryptomunten te vinden en tegelijk het bitcoinnetwerk te beveiligen. Iedereen kan minen en het is perfect legaal, maar recente studies tonen aan dat het een energieverslindend proces is. Maar hoe werkt bitcoin mining nu precies?
- 24) **Les francophones plus réticents L'Avenir - 15 Mei. 2021 - Pagina 11**
Plus d'un francophone non vacciné sur trois est opposé à la vaccination. C'est plus qu'au nord du pays.
- 25) **La Suisse, source d'inspiration intarissable pour réformer la Belgique L'Echo - 15 Mei. 2021 - Pagina 19**
Si nous devons prendre la Suisse comme modèle, ne nous limitons pas à sa structure étatique mais inspirons-nous aussi de sa gouvernance, de son système fiscal et de la sobriété des politiciens.
- 26) **Le salaire minimum, nouvelle pierre d'achoppement sociale? L'Echo - 15 Mei. 2021 - Online**
Que ce soit via le Groupe des Dix ou le gouvernement, le salaire minimum est appelé à évoluer dans les prochaines années. Voici un tableau succinct des enjeux.
- 27) **Audrey Lalou uit Dikkebus wordt 21 in 2021: "Kijk op naar mijn grootouders" Krant van West-Vlaanderen - 15 Mei. 2021 - Online**
21, het is een magische leeftijd, en al zeker als je die verjaardag mag vieren in het jaar 2021. Wij vragen wekelijks een van hen naar hun plannen, dromen en verwachtingen.

“Geen proclamaties, dat had ik helemaal onderschat”

N Het Nieuwsblad - 15 Mei. 2021
Pagina 4

* Het Nieuwsblad : Regionaal: Aan Gent gebonden

Rik Van de Walle blijft nog vier jaar rector van de UGent. Zijn talent als duursporter - hij loopt soms 90 kilometer per week - hoefde hij dit keer niet te gebruiken. De vijftigjarige Aalternaar had geen tegenkandidaat, één stemronde volstond. Van de Walle zit vol grote plannen voor de komende vier jaar.

Proficiat met uw herbenoeming, mijnheer de rector. De studenten hebben u wel gebuisd. Maar 37 procent stemde voor u.

Van de Walle: “Het was een heel zwaar jaar voor de studenten. Ik heb tientallen keren nieuws moeten brengen waar niemand blij van werd. Ook ik niet. En vlak voor de verkiezingen was er ook heisa over het delen van cursussen en samenvattingen. Er circuleerden manifeste onjuistheden. Dat speelde zeker een rol. We zijn de studenten kwijt, zei ik die avond.”

Hun vrees bleek wel terecht. Het delen van examenvragen mag niet meer.

“Als rector en vicerector hebben we ons uitgesproken tégen deze regel. Er dreigt ongelijkheid: studenten met een minder groot sociaal netwerk zullen misschien de vragen niet krijgen, anderen niet. Maar de Raad van Bestuur neemt die beslissingen. Eens die beslist heeft, telt mijn persoonlijke mening niet meer. Laten we wel wezen: de universiteit kan in de praktijk onmogelijk verhinderen dat examenvragen worden doorgespeeld. Wie denkt dat dit wel kan vermeden worden, dwaalt.”

Hoe was het om rector te zijn tijdens de crisis? Waar bent u zelf trots op?

“Dat we de mensen die op het werkveld met hun botten in de modder staan, mee hebben betrokken in de aanpak van de crisis. Neem nu de examens in Flanders Expo: die had ik nooit op mijn eentje kunnen organiseren. Daar heb je mensen nodig met heel wat praktisch inzicht. Daarnaast hebben we de stem van de wetenschap gevolgd en communicatief een constante toon proberen aanhouden. Dat is gelukt, denk ik.”

Er zijn ook wel fouten gemaakt, toch?

“Mijn beslissing om fysieke proclamaties te vervangen door een digitaal alternatief, was een grote fout. We kregen daar honderden verontwaardigde mails en berichten over. Ik had het belang van een echte proclamatie voor studenten, en zeker ook hun ouders, totaal onderschat. Daarna hebben we die beslissing teruggedraaid, zodat een fysieke proclamatie kon, zodra het weer mogelijk was.”

U pleitte als een van de eersten voor ruimte op het Sint-Pietersplein, zodat studenten veilig konden samenkomen. Dat liep ook niet altijd even vlot.

“Het was erg jammer dat er ingegrepen moest worden. Maar de reactie van jongeren op alle opgelegde beperkingen, valt beter mee dan je zou verwachten. Zeker tijdens zo'n belangrijke fase in hun leven. Voor evenementen zoals La Boum heb ik dan weer geen enkel begrip. Zij gebruiken de situatie om mensen op te juttten.”

Zou u zelf naar La Boum gegaan zijn als student?

“Nee, ik was extreem braaf als student. Als ik geen cursusstof studeerde, studeerde ik fluit. Ik ben naar geen enkele studentenfuif geweest. Ik zat wel vaak in het café van de Vooruit, waar je met één koffie urenlang kon zitten zonder dat iemand je lastig viel. Wat ideaal was voor een pendelstudent die op zijn centen lette.”

Over de Vooruit gesproken, is de naam van de Boekentoren ook te koop?

“Geen sprake van, zelfs niet voor een camion geld! Gebouwen zoals de Vooruit en de Gentse torens maken de stad wat ze is. Aan hun namen raak je niet.”

Dat konden we duidelijk lezen op Twitter. U deinst er niet voor terug als rector om uw mening te geven. Is dat bewust?

“Soms reageer ik meer als mens dan als rector. Maar als universiteit moeten we een actieve rol opnemen in het maatschappelijk debat. Het is onze plicht te hameren op het belang van feiten en kennis, zeker nu de maatschappij soms te licht over fake news gaat. Ik wil proffen en onderzoekers aanzetten niet te aarzelen om in de spotlight te gaan staan, en zich vaker te profileren als wetenschapper én UGent'er.”

Is dat waar u de UGent naartoe wil sturen de komende vier jaar?

“Eerst moeten we tijd nemen om te pauzeren en te reflecteren. We willen samen met studenten en lesgevers komen tot een slimme mix tussen offline en online lessen. Lessen volledig online geven was een drastische overgang en van het goede te veel. Maar online onderwijs, met mate, biedt ook voordelen. Sommige studenten durven online meer vragen stellen. We moeten dit vak per vak durven te bekijken.”

Past dat in uw 'Ghent Model'? Professoren worden daarin niet louter geëvalueerd op de publicaties die ze uitbrengen, maar krijgen vrijheid om nieuwe dingen te proberen.

“Het model was vernieuwend en ik ben er dan ook zeer trots op. Ik wil het verder uitbouwen, ook naar de studenten. Zo moet het in hogere jaren denkbaar zijn dat de studiefiche en de evaluatie niet voor elk vak op voorhand vastliggen. Ik droom van vakken waarin een prof studenten rond zich schaart, om samen te praten of dingen uit te proberen. Honderduit. Zonder punten of examens op het einde van de rit. Academische vrijheid. Niet alleen voor lesgevers maar ook voor studenten.”

Fien Lakiere en Geert Neyt

Lijkenplant bijna in bloei in de Plantentuin

Het Laatste Nieuws - 15 Mei. 2021

Pagina 41

* Het Laatste Nieuws : Gent-Eeklo-Deinze

Een reuzenaronskelk die bloeit is altijd een belevenis. In de Plantentuin van de UGent is het bijna weer zover. Dit keer is het 'Titaantje' die op barsten staat. De plant, ook wel lijkenplant of penisplant genoemd, bloeit gemiddeld eens in de drie jaar, en dat duurt dan slechts 48 uur. Prachtig om te zien, maar het stinkt als de pest.

De *Amorphophallus titanum*, of de reuzenaronskelk, is een zeldzame plant, maar de UGent heeft er een aantal in zijn bezit. Zo'n 'lijkenplant' bloeit voor het eerst na 10 jaar, en dan zo ongeveer om de 3 jaar. Als het zover is, komt er een enorm blad op de plant, dat dan langzaam opent tot een dieprode bloem. De plant heeft de grootste onvertakte bloeiwijze van alle bekende planten. Prachtig, maar de plant verspreidt de geur van rottend vlees. Ze stinkt met andere woorden uren in de wind, dus wie ze wil zien, moet er wel iets voor over hebben.

In de Plantentuin is het dit keer 'Titaantje' die tot leven komt, voor de tweede keer in zijn bestaan. Er is een livestream opgezet, om de bloei van thuis te kunnen volgen. Vermoedelijk opent de bloem begin volgende week. Wie wil gaan kijken, moet daarvoor een 'timeslot' reserveren. Vorig jaar bloeide een ander exemplaar, 'Anne.' Toen mocht omwille van de lockdown niemand gaan kijken, maar de livestream werd wel een online hit. Toch is het zicht alleen niet de volledige beleving, pas als je de geur erbij krijgt, maakt dat het gebeuren echt uniek. (VDS)

Al 75.000 Gentenaars zijn geprikt

N Het Nieuwsblad - 15 Mei. 2021
Pagina 3

* Het Nieuwsblad : Regionaal: Aan Gent gebonden

De komende twee weken zijn er 27.000 vaccins beschikbaar in Flanders Expo. Daarmee kunnen voor het eerst ook Gentenaars jonger dan 65 jaar uitgenodigd worden. Het gaat de goede kant uit met de strijd tegen het coronavirus in Gent, maar het blijft opletten.

Eén op drie al geprikt

Vrijdag werd de kaap van 75.000 gevaccineerde Gentenaars gehaald in het vaccinatiecentrum in Flanders Expo. Net geen 35 procent van alle volwassenen in de stad kreeg al minimum één prik. Dat is meer dan één op de drie Gentenaars ouder dan achttien jaar. Toch ligt er nog veel werk op de plank. Nog maar 28.000 Gentenaars zijn al volledig gevaccineerd, dat is één op de zes volwassen Gentenaars.

27.000 dosissen liggen klaar

De komende twee weken zijn er in Flanders Expo 27.291 dosissen beschikbaar, verspreid over de vier verschillende vaccins: AstraZeneca, Pfizer, Moderna en Johnson & Johnson. Alle 65-plussers in Gent zijn al uitgenodigd. De voorbije weken zijn ook al een heel deel van de risicopatiënten en -beroepen aan de beurt gekomen. De week die volgt, zijn vooral nog jongere mensen met een gezondheidsrisico ingepland voor een vaccin. De laatste Gentse risicopatiënten zouden tegen eind volgende week een uitnodiging in de bus moeten hebben.

Zestigters aan de beurt

De vaccinatiecampagne schuift op naar de 'brede' bevolking in Gent. De komende dagen worden de eerste uitnodigingen gestuurd naar Gentenaars tussen de 62 en 64 jaar oud. Tegen eind volgende week zouden alle Gentenaars van 62 jaar of ouder een uitnodiging moeten hebben gekregen, zodat zij hun afspraken vast kunnen leggen. "We volgen de strategie van de overheid, en de vaccinaties verlopen goed", zegt schepen van Gezondheid Rudy Coddens (Vooruit). "Toch is het aantal besmettingen zeker nog niet te verwaarlozen."

Dertigers het vaakst besmet

Het gaat in grote lijnen de goede richting uit: het aantal positief geteste Gentenaars gaat in dalende lijn en in de Gentse ziekenhuizen liggen steeds minder coronapatiënten. "Het aantal patiënten daalt, maar de druk blijft nog altijd groot, zeker op intensieve zorgen", klinkt het bij het UZ Gent. In de andere ziekenhuizen zijn dezelfde signalen te horen. Wie opgenomen wordt, heeft vaak wel ernstige symptomen. Het blijft dan ook opletten: de positiviteitsratio onder de Gentenaars schommelt nog altijd rond de 6 à 7 procent. De meeste besmettingen zijn er nu bij de dertigers in Gent.

Fien Lakiere

4 op de 10 Franstaligen passen voor coronaprik

N Het Nieuwsblad - 15 Mei. 2021
Pagina 6

* Het Nieuwsblad : Waasland, Kempen, Roeselare-Tielt-Izegem, Dender, Brugge-Oostkust, Aan Gent gebonden, Antwerpen, Oostende-Westhoek, Vlaamse Ardennen - Gentse Rand, Kortrijk-Waregem-Menen, Limburg, Pajot-Brussel-Rand, Meetjesland - Leiestreek, Leuven-Hageland, Mechelen-Lier

Volgens de motivatiebarometer is er een groot verschil in de vaccinatiebereidheid tussen de Belgische - gemeenschappen. Terwijl 71 procent van de Nederlandstaligen die nog geen coronavaccin kregen, er absoluut nog één wil, is dat in Franstalig België slechts 51 procent.

Om groepsimmunitet te bereiken, mikt de politiek op een vaccinatiegraad van 70 procent. En op dit moment lijkt het alsof we die ambitie ook kunnen waarmaken. De Sciensano-cijfers van gisteren wijzen erop dat maar liefst 90,7 procent van alle Belgische 65-plussers al een eerste prik van een coronavaccin heeft gekregen. Maar daar schuilen wel sterke regionale verschillen achter. In Vlaanderen is de vaccinatiegraad bij de 65-plussers 96,2 procent. In Brussel en Wallonië liet respectievelijk 74,1 en 83,2 procent van de oudere bevolking een prik zetten.

De komende weken snijdt de Vlaamse vaccinatiecampaagne ook de leeftijdscategorieën binnen de actieve bevolking aan. Maar bij die mensen zou de bereidheid weleens een pak lager kunnen liggen. De onderzoekers die al de hele coronacrisis de motivatiebarometer opstellen, vonden in hun meest recente bevraging dat slechts 65 procent van de Belgen die nog géén vaccin kregen, zich op dit moment zou laten vaccineren. 10 procent van de respondenten twijfelt nog en 25 procent geeft aan te bedanken voor het vaccin.

Ook bij deze studie komen regionale verschillen bovendien. Van de Nederlandstalige bevrageden is 71 procent bereid om zich te laten vaccineren, 9 procent twijfelt nog en 20 procent weigert. In Franstalig België ligt de vaccinatiebereidheid een pak lager: slechts 51 procent is bereid zich te laten inenten, 12 procent twijfelt en 38 zegt zich onder geen beding te zullen laten inenten. Een verschil van 20 procent in vaccinatiebereidheid, dus.

Groot risico

De onderzoekers van de motivatiebarometer maken zich dan ook zorgen. “Het verschil tussen de taalgroepen was kleiner geworden in februari, maar werd vanaf maart weer groter”, zegt gezondheidspsycholoog Olivier Luminet (UC Louvain) in de Franstalige kranten. “Een groot risico is dat we nu wel voldoende dosissen gaan hebben, maar niet genoeg mensen om ze aan toe te dienen.”

Toch zou het globale cijfer volgens de barometer moeten volstaan om de doelstelling van 70 procent gevaccineerden te bereiken. Zo'n 38 procent van alle volwassenen had immers al een eerste prik gekregen op het moment van de studie. Tel daar 41 procent mensen bij die bereid zijn de tocht naar het vaccinatiecentrum te maken, en je komt net niet aan 80 procent van de volwassen bevolking. “Dat zijn hoopvolle cijfers”, besluit motivatiepsycholoog Maarten Vansteenkiste (UGent). Zélf als ze in Brussel en Wallonië niet aan 70 procent komen, dus.

Hannes Heynderickx

38 %

DM De Morgen - 15 Mei. 2021
Pagina 2
De Morgen

Meer dan een op de drie Franstalige Belgen wil zich niet laten vaccineren tegen Covid-19. Dit tegenover 20 procent van de Vlamingen. Dat blijkt uit de nieuwe motivatiebarometer van UGent, UCLouvain en de ULB. Deze cijfers zouden mogelijk de vooropgestelde doelstelling om 70 procent van de bevolking te vaccineren in het gedrang brengen.

(KL)

Liever sociaal contact opkrikken dan mondmasker afzetten

N Het Nieuwsblad - 15 Mei. 2021
Pagina 3

* Het Nieuwsblad : Waasland, Kempen, Roeselare-Tielt-Izegem, Dender, Brugge-Oostkust, Aan Gent gebonden, Antwerpen, Oostende-Westhoek, Vlaamse Ardennen - Gentse Rand, Kortrijk-Waregem-Menen, Limburg, Pajot-Brussel-Rand, Meetjesland - Leiestreek, Leuven-Hageland, Mechelen-Lier

De Belg wil eerder de sociale maatregelen lossen dan het mondmasker afzetten. Dat leidt psycholoog Maarten Vansteenkiste af uit de nieuwe motivatiebarometer van de UGent.

Wie in België nog wacht op zijn vaccin, zegt minder bereid te zijn om de maatregelen na te leven eenmaal hij ingeënt is. “Maar dan gaat het vooral om de sociale maatregelen: die willen we eerder lossen dan de mondmaskers”, zegt Vansteenkiste. “Wie al wel gevaccineerd is, blijft de maatregelen goed volgen.”

De gevaccineerden geven wel aan dat ze zich tegenover andere gevaccineerden losser gedragen, omdat het risico dan erg laag is. “Zeker als de motivatie voor vaccinatie ligt bij het herwinnen van de vrijheid in plaats van bij persoonlijke bescherming en maatschappelijke verantwoordelijkheid”, zegt Vansteenkiste. “Dan is het moeilijker om iemand te overtuigen zich aan de maatregelen te houden. Die motivatie verschilt overigens niet per leeftijd.” (kba)

We zijn er nog niet van af

N Het Nieuwsblad - 15 Mei. 2021
Pagina 2

* Het Nieuwsblad : Waasland, Kempen, Roeselare-Tielt-Izegem, Dender, Brugge-Oostkust, Aan Gent gebonden, Antwerpen, Oostende-Westhoek, Vlaamse Ardennen - Gentse Rand, Kortrijk-Waregem-Menen, Limburg, Pajot-Brussel-Rand, Meetjesland - Leiestreek, Leuven-Hageland, Mechelen-Lier

Belgische experts roepen op om het mondkmasker hier nog niet meteen af te zetten, nu in de VS mensen die volledig gevaccineerd zijn opnieuw hun gezicht mogen laten zien. "Het virus is nog te aanwezig en de vaccinatiegraad is nog veel te laag." Ook de motieven van de Amerikaanse overheid worden in vraag gesteld. "In de VS is maskerdracht bijna een uiting van politieke voorkeur."

"De keuze is aan jou: laat je vaccineren of draag een masker." Zo sprak de Amerikaanse president Joe Biden voor het Witte Huis de bevolking toe, waarbij hij zelf zijn mondkmasker afzette. Al komt er ook een 'maar' bij: op het openbaar vervoer, in stations, luchthavens en mogelijk nog andere plaatsen blijft het masker verplicht.

"Een goede dag voor Amerika", noemde Biden de beslissing. Maar experts bij ons zijn minder enthousiast. "We moeten toch heel voorzichtig zijn", zegt infectiologe Erika Vlieghe (UZ Antwerpen), hoofd van de adviesgroep GEMS. "35 procent van de Amerikanen is volledig gevaccineerd en dat is zeker niet genoeg. Het is nodig belangrijke beslissingen als deze bij ons voor een stuk te laten afhangen van de epidemiologische situatie."

De beslissing van Biden is volgens haar mogelijk een poging om de vaccinatiegraad in de VS de hoogte in te jagen. In sommige Amerikaanse staten worden mensen al met loterijtickets tot zelfs gratis hamburgers naar vaccinatiecentra gelokt. Ook vaccinoloog Geert Leroux-Roels (UZ Gent) denkt dat de slabakkende bereidheid van de Amerikanen om zich te laten vaccineren een motief is voor de overheid om het mondkmasker af te schaffen. "De VS staat onder grote politieke druk. De maskerdracht is daar bijna een uiting van je politieke voorkeur als Democraat. Mensen die ze niet dragen, worden aanzien als Trumpisten."

In ons land zijn we trouwens nog niet meteen toe aan de afschaffing van het mondkmasker, zegt viroloog Steven Van Gucht (Sciensano). "Het virus is nog te aanwezig en de vaccinatiegraad is nog veel te laag. Pas wanneer we die graad omhoog krijgen en de epidemiologische situatie gunstig evolueert, kunnen we daarover nadenken."

Gratis bakje friet

Of we straks ook mensen naar de vaccinatiecentra gaan lokken met beloftes dat je het mondkmasker op zak mag houden, tot misschien zelfs gratis bakjes friet? Epidemioloog Pierre Van Damme (UZA) hoopt van niet.

"We moeten vooral met sensibilisering mensen trachten te overtuigen: je laat je vaccineren voor jezelf én uit solidariteit met je nabije omgeving. Er zijn straks misschien nog vaccinaties nodig: vanwege een variant, of vanwege een andere ziekte. Als je vandaag dan al met geschenken gooit, wat ga je dan nog geven?"

"Bovendien merken we dat we met een goede communicatie mensen wel degelijk kunnen overtuigen. In Brussel en Wallonië zijn ze op die manier de vaccinatiegraad - die inderdaad wat achterloopt op Vlaanderen - fors aan het verhogen", zegt Van Damme. "Die aanpak maakt ook dat je luistert naar mensen en in kaart brengt waarom zij nog geen vaccin lieten zetten. Dan kan je daar op inspelen. Maar dat doe je natuurlijk niet wanneer je mensen louter met voordelen of geschenken naar het vaccinatiecentrum probeert te lokken."

Guy Stevens en Werner Rommers

Drie op de vier vaccintwijfelaars kiezen vaccin

De Morgen - 15 Mei, 2021
Pagina 8
De Morgen

Drie van de vier Belgen die in december/januari nog twijfelden aan een vaccinatie tegen het coronavirus, toonden zich in april bereid tot zeer bereid om een prik te laten zetten. Dat blijkt uit de dertigste motivatiebarometer van de UGent, UCLouvain en de ULB. Globaal genomen, is net geen acht op de tien Belgen bereid om een coronavaccin te laten zetten. "Dit zijn toch wel hoopvolle cijfers", zegt motivatiepsycholoog Maarten Vansteenkiste (UGent). Voor het bereiken van groepsimmunitet streven experts naar een vaccinatiegraad van 70 procent. Vijftien procent staat weigerachtig tegenover een vaccin.

(BELGA)

Al 5 miljoen vaccins gezet in ons land

De Tijd - 15 Mei, 2021
Pagina 12
De Tijd

In ons land belandde deze week het vijf miljoenste prikje in een arm. Een op de tien Belgen is volledig gevaccineerd. Zorgwekkend blijft de lagere vaccinatiebereidheid onder Franstaligen.

De Belgische vaccinatiecampagne rondde deze week twee symbolische kapen. Sinds rusthuisbewoner wijlen Jos Hermans in december de eerste coronaprik kreeg, werden al 5 miljoen vaccins gezet. Een op de tien Belgen is volledig gevaccineerd, blijkt uit de boordtabellen van het gezondheidsinstituut Sciensano.

Bijna 4 miljoen mensen kregen minstens een eerste prik. Het gaat om zowat 2,2 miljoen Vlamingen, van wie zo'n 700.000 mensen al volledig gevaccineerd zijn. In Vlaanderen toont 71 procent van de niet-gevaccineerden zich bereid een prik te laten zetten.

Zorgwekkend blijft de lage vaccinatiebereidheid in Brussel en Wallonië. Zo'n 38 procent van de Franstaligen geeft aan het vaccin te zullen weigeren, tegenover 20 procent in Vlaanderen. Dat blijkt uit de motivatiebarometer van de UGent, UC-Louvain en de ULB, waarover enkele Franstalige kranten vrijdag schreven.

De vaccinatieschroom brengt de doelstelling van minstens 70 procent gevaccineerden - die volgens virologen nodig is om groepsimmunitet te bereiken - in gevaar. Hoe meer mensen zich willen laten prikken, hoe sneller het rijk van de vrijheid in zicht komt. Al is de vaccinatiegraad van 70 procent geen conditio sine qua non. Zo tonen vergelijkingen met Israël, de VS en het VK aan dat de besmettings- en opnamecurves ook bij een vaccinatiegraad van 40 tot 50 procent platgeduwd worden. Dat ging wel gepaard met strengere coronamaatregelen dan bij ons.

Bovendien bestaat de kans dat de vaccinafwijzers nog van mening veranderen. 74 procent van de respondenten geeft aan in de loop van het jaar positiever te zijn geworden over de vaccins. Vooral de uitleg van artsen, apothekers en experts deed mensen hun mening herzien.

Daan Bleus

Verloren generatie door coronacrisis?

Het Belang van Limburg - 15 Mei. 2021

Pagina 18

* Het Belang van Limburg : Sport: West, Sport: Noord, Sport: Hasselt, Sport: Oost, Sport: Zuid-West, Sport: Genk

Zorgt de coronacrisis voor een 'verloren generatie' bij jonge topsporters? "Topsporter worden is het nastreven van een droom. Maar die droom heeft de voorbije maanden flinke deuken opgelopen", reageert ontwikkelingscoach en voormalig topjudoka Ann Simons. Wij liepen langs bij enkele beloften uit vier populaire jeugdsporten.

Met uitzondering van min-twaalfjarigen, die wel nog met z'n tienen indoor mochten sporten, lagen vele sporten het voorbije jaar op apegapen. "Veel tieners blijven al máánden verstoken van elke vorm van sport", zegt Robin Ramakers van de Vlaamse Sportfederatie. "Dat is echt nefast."

Niet enkel konden jongeren minder goed trainen, ook talenten bleven onder de radar. Gaat een generatie jonge topsporters zo verloren en worden dat slechte WK's binnen een jaar of acht?

"Het zal iets minder zijn qua talent en prestaties", zegt Ramakers. "Elk land heeft met corona gekampt. Al zijn wij soms strenger geweest dan andere landen. Die verschillen zullen misschien later duidelijk worden: dat weet je nu nog niet."

"Onderzoek in Portugal heeft alvast aangetoond dat de conditie en motoriek van jongeren er twintig tot dertig procent achteruit is gegaan tijdens de vijf maanden lockdown", zegt professor Bewegingswetenschappen en LO Matthieu Lenoir (UGent). "Dat is de normale vooruitgang die je boekt op een jaar tot anderhalf jaar tijd. Ik denk dat het besef hier in Vlaanderen nog niet goed is doorgedrongen hoe erg dat is."

Voormalig topjudoka en ontwikkelingscoach Ann Simons vreest dat nogal wat toptalenten zichzelf verloren tijdens de pandemie.

"Topsporter worden is het nastreven van een droom", vertelt Simons. "Maar die droom liep een drietal deuken op. Ten eerste betekent een competitievrije periode ook dat er geen meetmomenten zijn om de progressie vast te stellen. Iedere topsporter legt zichzelf voortdurend deadlines op. Nu konden ze die simpelweg niet halen door een gebrek aan wedstrijden. Ten tweede werd de veerkracht aangetast, want winnen doe je ook door te leren verliezen en daarmee aan de slag te gaan. Tenslotte is bij jonge sporters ook de emotionele batterij leeg. Ze missen immers het vaste trainingsgroepje. Ik ben bang dat sommige jonge sporters hun droom in die lange coronamaanden opgaven."

Want ook al mocht trainen soms wel, de impact van het schrappen van wedstrijden mag niet onderschat worden.

"Een match voor een kind, dat is een boost vanjewelste: voor de motoriek, voor de techniek, voor de motivatie", weet Bob Browaeys, directeur Sport bij Voetbal Vlaanderen.

Ook Thomas Dreesen van basketbalclub Limburg United maakt zich zorgen. "We hebben de voorbije maanden wel in kleine groepjes aan de basisvaardigheden, kunnen werken, maar op tactisch vlak stonden de jongeren stil. Een talentvolle tweedejaars uit de U16 miste anderhalf jaar om een volwassen spel te ontwikkelen en kreeg niet de mogelijkheid om het spel te leren lezen. Zo'n speler moet op de drempel van het seniorenbasket staan, maar is daar nu niet klaar voor. Een tweede vrees is een enorme toename van enkel- en knieletsels. Basket is een fysieke sport, die het lichaam tot het uiterste drijft. Ik wil een oproep doen aan alle coaches om een voldoende lange inlooperperiode in te bouwen en niet meteen wedstrijden te organiseren."

Geert Stienissen en Tom Le bacq

Vertrouwen in politici is motor voor vaccinatie

dS De Standaard - 15 Mei. 2021
Pagina 6

* De Standaard : West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen, Antwerpen, Vlaams-Brabant/Brussel, Limburg

Nederlandstaligen zijn de laatste maanden meer geneigd zich te laten inenten tegen covid-19 dan Franstalige inwoners van ons land. Vier op de tien niet-gevaccineerde Franstaligen weigert zelfs zich te laten prikken.

De vaccinatiecijfers illustreerden al dat de vaccinatiegraad van de oudere bevolkingsgroepen in Wallonië en Brussel beduidend lager ligt dan die in Vlaanderen. Of die kloof nog gedicht kan worden, is maar de vraag. De motivatiebarometer biedt alvast reden tot extra bezorgdheid. Uit een steekproef bij 8.422 mensen blijkt dat slechts 51 procent van wie in Brussel en Wallonië nog geen prik kreeg, bereid is om zich te laten vaccineren. In Vlaanderen ligt dat met 71 procent een stuk hoger. 38 procent van de nog niet-gevaccineerde Franstaligen weigert zelfs om zich te laten inenten, bij de Nederlandstaligen is dat slechts 20 procent.

Het noopte Olivier Luminet, professor gezondheidspsychologie (UCL) en lid van de onderzoeksgroep psychologie en corona, tot een alarmerende uitspraak in Le Soir. 'Nadat we lang gesproken hebben over een tekort aan vaccins, riskeren we vanaf nu wel genoeg dosissen te hebben, maar te weinig mensen die zich laten inenten.'

Ceci n'est pas un complot

In februari was de motivatie bij beide taalgroepen nochtans vergelijkbaar, maar vanaf maart liep het verschil op. De voornaamste reden, blijkt uit het onderzoek, is het vertrouwen in de politici. 'Bij Franstaligen is dat veel lager dan bij Nederlandstaligen', verduidelijkt Luminet. 'Vertrouwen in de overheid is een essentiële motor om je te laten vaccineren.'

Bovendien zijn Franstaligen ook gevoeliger voor allerlei complottheorieën over vaccins die de ronde doen in Frankrijk, waar de antivaxbeweging sterk leeft. 'In februari ging Ceci n'est pas un complot viraal in Franstalig België, een video die feiten en fictie vermengde en twijfel zaaide', zegt Luminet. 'Dat heeft wellicht een rol gespeeld, net als de berichten over de zeer uitzonderlijke neveneffecten van AstraZeneca.'

De impact is het grootst bij wie de reguliere berichtgeving niet meer volgt, benadrukt Luminet. 'Onder de vaccinweigeraars is een groep mensen die haar informatie alleen nog haalt via de sociale media. Individuele verhalen van mensen die last hebben van neveneffecten van een vaccin, krijgen er veel aandacht. Ook al is het verband met het vaccin vaak niet hard te maken, lezers of kijkers identificeren zich makkelijker met die ene persoon dan met anonieme doden die net door vaccinatie zijn voorkomen. Eenmaal afgehaakt, is het erg moeilijk om het vertrouwen in reguliere berichtgeving te herstellen. Wie voortdurend eenzijdige berichten leest, dreigt zijn kritische oordeel te verliezen.'

Behalve voor Franstaligen zijn ook extra inspanningen nodig voor lageropgeleiden, mensen van middelbare leeftijd en mensen met een migratieachtergrond, om hen te motiveren om zich te laten prikken, aldus het onderzoek.

Persoonlijke aanpak

Brengt dit de doelstelling om 70 procent ingeënte burgers te bereiken niet in het gedrang? Niet noodzakelijk, zegt Luminet, want er is ook goed nieuws. Driekwart van wie in december nog twijfelde over vaccinatie, was in april wel bereid tot zeer bereid om zich te laten inenten. Iets minder dan de helft van wie aanvankelijk weigerde, ging later alsnog overstag. Mensen kunnen dus van mening veranderen, zeker als ze overtuigd raken van het maatschappelijke gezondheidsvoordeel.

'Vooral de huisarts blijkt belangrijk om twijfelaars over de streep te trekken', zegt hoofdonderzoeker Maarten Vansteenkiste, professor motivatiepsychologie (UGent). 'Ook apothekers en verpleegkundigen zijn in staat hen te overtuigen.' Het percentage ingeënte personen per leeftijdscategorie duidelijk vermelden, kan ook helpen. Als vaccineren de norm wordt bij leeftijdsgenoten, zal het wie twijfelt aanzetten om zich toch te laten inenten. 'Mochten we in juni een punt bereiken dat er meer vaccins zijn dan geïnteresseerden, moeten huisartsen niet-ingeënte patiënten misschien opbellen', suggereert Vansteenkiste.

In Brussel, waar de vaccinatiebereidheid beduidend lager is dan in Vlaanderen, schakelen ze de laatste tijd al vertrouwenspersonen in, zegt coronacrisismanager Inge Neven. 'Apothekers en wijkbewoners spreken mensen aan en op de markt en in OCMW's worden mensen gesensibiliseerd. Die persoonlijke aanpak lijkt te werken. De laatste maand is de vaccinatiegraad bij de 65- en 75-plussers daardoor toch met 10 procent gestegen. Traag, maar toch.'

Nathalie Carpentier

Flaneren in een kas Onder...

Gazet van Antwerpen - 15 Mei. 2021

Pagina 35

* Gazet van Antwerpen : Citta : Mechelen - Waas, Citta : Stad en Rand

Flaneren in een kas

Onder glas staan bloemen en planten, ook exoten, net dat tikkeltje sneller in bloei. Ziehier drie plantentuinen in eigen land om naar te 'verkassen' en te verpozen in het groen.

Koninklijke Serres in Laken

Naar jaarlijkse traditie gooien de Koninklijke Serres (foto) van Laken gedurende enkele weken de poorten open. Je start je bezoek met een wandeling door de tuinen van het Koninklijk Domein. Diverse serres uit 1873 vormen samen een glazen stad. Je kan kuieren door de vierkante Congoserre met subtropische planten, de koepelvormige Wintertuin met palmbomen en boomvarens en de Oranjerie, waarin de camelia's overwinteren. Nog tot 16 juni.

www.koninklijke-serres-royales.be

Plantentuin Meise

Vlak bij Brussel vormt de Plantentuin van Meise een groene oase van 92 hectare met 18.000 plantensoorten. Vanaf 15 mei is er een expo in openlucht met natuurtekeningen van Marijke Meersman.

www.plantentuinmeise.be

Plantentuin UGent

Aan de rand van het Citadelpark ligt de Plantentuin van de Gentse Universiteit. Naast een serre vind je er ook een oranjerie, een rotstuijn, een perk voor medicinale planten en een moestuin.

www.ugent.be

Marc De Clercq vervangt Steven Hutse als voorzitter bij CD&V

Het Laatste Nieuws - 15 Mei. 2021

Pagina 42

* Het Laatste Nieuws : Vlaamse Ardennen, Gent-Wetteren-Lochristi

Steven Hutse nam in april ontslag als voorzitter van CD&V Oosterzele, maar blijft zich verder inzetten als tweede ondervoorzitter van de afdeling. Marc De Clercq is door het partijbestuur unaniem verkozen tot waarnemend voorzitter.

Marc De Clercq is emeritus gewoon hoogleraar van de Gentse Universiteit, waar hij onder meer decaan was van de faculteit Economie en Bedrijfskunde en vicerector. Binnen CD&V heeft hij een lange staat van dienst. Vandaag is hij nog lid van het provinciaal bestuur.

"Het afgelopen jaar werd ik er mij steeds meer van bewust dat mijn engagement als voorzitter zoveel taken met zich bracht en zoveel tijd vergde dat dit steeds moeilijker te combineren viel met mijn job, mijn gezin, mijn hobby's. Daarom heb ik beslist een stap opzij te zetten, maar ik zal mij als ondervoorzitter blijven inzetten voor de partij", zegt Steven Hutse.

"Steven heeft zich de afgelopen twee jaar volop ingezet voor de afdeling en daarvoor wens ik hem te bedanken. Ik hecht vooral veel belang aan voortdurende dialoog met onze leden maar ook met andere geëngageerde Oosterzelenaren. Dialoog en communicatie worden de krachtlijnen van mijn beleid", aldus de kersvers voorzitter. (DVL)

Ook belastingen gaan omhoog

HET
LAATSTE
NIEUWS

Het Laatste Nieuws - 15 Mei. 2021

Pagina 8

* Het Laatste Nieuws : Waasland, Westkust, Westhoek, Vakantie, Pajottenland, Vlaamse Ardennen, Oostkust, De Nieuwe Gazet, Mandelstreek, Middenkust, Mechelen-Lier, Leiestreek, Limburg, de Ring-Brussel, Kempen, Gent-Wetteren-Lochristi, Gent-Eeklo-Deinze, Dendermonde, Denderstreek, Leuven-Brabant, Brabant-Hageland, Antwerpen Zuid, Antwerpen Stad, Antwerpen Noord

Geloof ze niet: politici die beweren dat de belastingen niet omhoog zullen gaan. Want naast hogere prijzen zullen we de coronarekening vanaf volgend jaar ook op onze belastingbrief voelen. Dat zeggen verschillende experts. "Dit jaar is het nog Sinterklaas, maar vanaf volgend jaar komt zwarte piet."

Corona heeft een gat geslagen in de schatkist. Een serieus, gapend, zwart gat. Naast de 35 miljard aan maatregelen die de overheid heeft moeten uitgeven om gezinnen, bedrijven en gezondheidszorg te stutten, is er ook 10 miljard minder binnengekomen omdat we minder werkten, minder benzine tankten en minder uitgaven in de winkels. Dat betekende minder inkomsten via personenbelasting, btw en accijnzen. Als we straks vrolijk wakker worden in het 'Rijk van de Vrijheid', zal het toch ook nuchter ontwaken worden met een financiële kater. En een hogere belastingbrief.

Helpt verdwijnt vanzelf

"Begrijp me niet verkeerd", zegt econoom Geert Noels, "die steunmaatregelen waren broodnodig en hebben ervoor gezorgd dat we niet met nog grotere financiële problemen zitten. Alleen is het nu echt wel tijd om alles zo snel mogelijk af te bouwen."

Daar is professor fiscaal recht Michel Maus van de VUB het mee eens: "Stop met die noodmaatregelen, die zijn niet meer nodig. Kijk naar de btw-verlaging voor de horeca. Wie gelooft nu echt dat horeca-uitbaters hun prijzen opnieuw gaan verlagen als in september die btw-verlaging afloopt? Niemand toch. Maar ondertussen kost het de overheid wel opnieuw 447 miljoen euro."

En de cijfers kleuren al bloedrood: het begrotingstekort van vorig jaar bedraagt 42,3 miljard euro en stevent dit jaar af op ruim 36 miljard euro. "Dat betekent niet dat we die hele put zelf moeten delven", legt Noels uit. "Ongeveer de helft van dat begrotingstekort zal vanzelf verdwijnen door de economische groei."

De Europese Commissie voorspelde woensdag nog een groei van ruim vier procent. Dat betekent dat er sowieso opnieuw meer inkomsten binnenkomen, als we ons geld straks weer vrolijk laten rollen. Meer inkopen, betekent meer btw voor de staat. Meer alcohol drinken, levert dan weer opnieuw accijnzen op. "Maar een groot deel van de financiële put zullen we wel zelf moeten dempen. Dat zal in eerste instantie geprobeerd worden door te snijden in de overheidsuitgaven. Maar dat betekent onvermijdelijk ook nieuwe en hogere belastingen."

Superrijk? Maal 2

"Natuurlijk gaan we dit voelen op onze belastingbrief", zegt ook Michel Maus. "Politici zwijgen hier nog angstvallig over, maar onvermijdelijk gaat er een stuk crisisfiscaliteit volgen. Dat is altijd zo na een grote economische crisis. Na de Tweede Wereldoorlog is er zelfs in dit land een eenmalige vermogensbelasting ingevoerd voor exceptionele oorlogswinsten. En ook Amerikaans president Joe Biden doet het in de Verenigde Staten. Hij wil de belastingen voor superrijken verdubbelen. In een land als de VS is dat ongezien."

Maar welke belastingen kunnen nog omhoog in een land dat nu al kreunt onder de belastingdruk? "Sowieso zijn er vanuit Europa twee nieuwe belastingen op komst", legt Maus uit. "Een CO2-taks en een taks op digitale diensten, de zogenaamde digitaks die internetgiganten als Amazon, Google en Facebook moet belasten. Die belastingen komen er zeker en zijn zelfs al ingeschreven in de Europese begroting. Ze zijn bedoeld voor de internetgiganten, maar ook wij zullen die voelen als consument."

Klopt, zegt Mark Delanote, professor fiscaal recht aan de UGent, die in opdracht van de overheid een grote fiscale hervorming moet uittekenen. Die grote hervorming moeten we nog niet meteen verwachten, maar op korte termijn is er vanuit internationale instellingen wel grote druk om werk te maken van een aantal fiscale maatregelen. "Er is wat aan het bewegen, dat voel je. De grote put die corona heeft geslagen, zou weleens het ideale moment zijn om oude problemen op te lossen. Zo vinden ze daar al langer dat de belastingen op kapitaal grondig moeten worden herbekeken." Europa neemt bijvoorbeeld concreet cryptomunten in het vizier. "Het gaat hier vaak over grote, zij het virtuele vermogens waarbij er veel belastbare materie verloren gaat. Wees maar zeker dat een bepaalde groep mensen deze maatregelen gaan voelen."

Voetballers

Die belastingen die vanuit Europa komen, zouden we weleens snel kunnen voelen, maar daarnaast zal ons land het geld toch ook elders moeten vinden. Noels en Maus kijken daarvoor naar de btw waar nog veel te rapen valt. Noels: "Laten we eens eindelijk werk maken van die btw-harmonisering. Er zijn nog zoveel uitzonderingen. Kijk naar de bouw. Vindt u het normaal dat renovaties aan 6% worden belast? Allemaal uitzonderingen die door

lobbygroepen zijn afgedwongen, maar niet meer van deze tijd zijn."

Maar meer belastingen betekenen niet altijd nieuwe belastingen. Het kan ook betekenen dat bepaalde aftrekposten worden afgeschaft. "Ik denk dat het stilaan onverdedigbaar is geworden om nog fiscale kortingen toe te staan voor mensen met een tweede verblijf", denkt Maus. "Hetzelfde geldt voor voetballers. Ook die groep zal de overheid eindelijk viseren." Maar er zijn nog groepen die extralegale voordelen genieten. "Wist u dat rijke mensen nog steeds de kost van een butler kunnen aftrekken van hun belastbaar inkomen? Dat is toch niet meer van deze tijd?" (JM)

Professor Michel Maus

Het gat vullen

HET LAATSTE NIEUWS **Het Laatste Nieuws - 15 Mei. 2021**
Pagina 8

* Het Laatste Nieuws : Waasland, Westkust, Westhoek, Vakantie, Pajottenland, Vlaamse Ardennen, Oostkust, De Nieuwe Gazet, Mandelstreek, Middenkust, Mechelen-Lier, Leiestreek, Limburg, de Ring-Brussel, Kempen, Gent-Wetteren-Lochristi, Gent-Eeklo-Deinze, Dendermonde, Denderstreek, Leuven-Brabant, Brabant-Hageland, Antwerpen Zuid, Antwerpen Stad, Antwerpen Noord

Professor politicologie aan de UGent Carl Devos analyseert elke week voor HLN de stand van zaken in de Wetstraat. Je kan hem ook volgen op Twitter via @devoscarl

Vorige week beschreven we hier hoe de voorstelling van het loonakkoord de relatie tussen liberalen en socialistenvan onder spanning bracht. Sindsdien werd het niet beter. Premier De Croo, die allicht het 'Plan van de vrijheid' (PVV) van Jambon I voor wou zijn, werd ook voor zijn coalitiepartners onverwacht het gezicht van de versoepeling. In de tweede helft van de zomer zijn volgens hem grote festivals mogelijk, een thema dat Conner Rousseau al lang warm houdt. Die snelle communicatie viel op. De voorbije maanden was De Croo-Vandenbroucke dé politieke dam tegen versoepeling. Denk aan hoe ze deelstaten voor de paasvakantie met onderwijshuiswerk terug naar huis stuurden en enkele dagen later toch het onderwijs opschortten.

Dinsdag ging het hard, tijdens zes uur Overlegcomité. Vandenbroucke werd volgens sommigen door de premier op zijn plaats gezet. Nadien bleef hij veelzeggend weg van de persconferentie. Even later zat hij toch in de televisiestudio, anders viel de ergernis te veel op. Vandenbroucke kwam er vooral op de voorwaarden voor al die versoepeling wijzen. Die zijn niet officieel afgeklopt, maar hangen boven zijn bed. Donderdag gaf hij bij 'Villa Politica' toe dat hij geïsoleerd is. Bij Vooruit lachen ze daar niet mee. En zijn ze evenmin vergeten dat Bouchez (MR) al maanden hard is voor Vandenbroucke. Al is de ergernis ruimer, zelfs bij de PS zijn er die 'meester Frank' liefst in de hoek willen. Naarmate de coronastolp gelicht wordt, normaliseert ook het politieke debat.

De premier reed een verdienstelijk parcours en was maanden het gezicht van voorzichtig en vaak onliberaal (denk aan de avondklok) coronabeleid. Nu wil hij de versoepelingsbonus ook op de eigen hoed steken. De Croo weet hoe belangrijk beelden zijn. Hij toonde in Michel I zijn talent. Gwendolyn Rutten had in die regering quasi alle bevoegdheden voor Open Vld aan Maggie De Block gegeven, toch slaagde De Croo erin met weinig veel te doen. Binnen Open Vld dromen ze ervan dat president De Croo in 2024 in alle kieskringen de partij vleugels geeft.

Met de verwijzing naar vrijheid en individuele verantwoordelijkheid benadrukt De Croo na het loonakkoord nog eens dat er Vlaamse liberalen in Vivaldi zitten. Open Vld krijgt immers vaak de vraag wat er liberaal is aan die regering, nu de overheid alomtegenwoordig is. Vincent Van Quickenborne is in cartoons de man van de boetes. Er wordt veel geld uitgegeven, wat Eva De Bleeker niet toelaat op begroting zeer liberaal te zijn. Belastingen kondigen zich aan. België toonde zich het voorbije jaar een lobbycratie waarin politici veel belastinggeld inzetten voor de steun van belangengroepen. Fractie leider Maggie De Block is onzichtbaar. Het wordt dus dringend om dat liberalisme te tonen. Open Vld slaagt daar tot nu toe onvoldoende in. Behalve wat rondrijden met de MR is van vernieuwing nog weinig te merken. De Open Vld-voorstellen rond politieke vernieuwing zijn te klein om indruk te wekken, ze verzwakken de participatie niet fundamenteel.

De drie traditionele partijen zegden bij de start van De Croo I dat hun heropstanding, of beter overleven, afhangt van het succes van die regering. Tegelijk zoeken ze alle drie vernieuwing, organisatorisch en inhoudelijk. Dat is dringend. Open Vld haalde 13,1% (-1,1%) in de Vlaamse en 13,5% (-2,2%) in de federale verkiezingen. CD&V zakte resp. naar 15,4% (-5,1%) en 14,2% (-4,5%). Vooruit haalde resp. slechts 10,4% (-3,6%) en 10,8% (-3,3%). Al verloor N-VA in beide verkiezingen nog meer, ruim 7%. Over anderhalve week verschijnen ongetwijfeld beschouwingen naar aanleiding van de tweede verjaardag van de electorale verschuiving van 26 mei 2019.

Vooruit zette al stappen. Maar nogal wat inhoudelijk werk blijft back office, waardoor het beeld ontstaat dat de vernieuwing vorm zonder inhoud is. Bovendien klinkt de privatisering van het Zorgbedrijf Antwerpen vals voor een partij die na operatie ctrl+alt+del naar een 'Go Left XL congres' trekt. Ook taboeloos links kan niet zonder

bakens.

Vooral bij CD&V wordt het zorgwekkend. Coens zorgde met Verlinden en Van Peteghem voor versterking. Maar waarom de partij instemt met de afschaffing van de opkomstplicht bij lokale verkiezingen, een liberale dada die Jambon I in een decreet wil, is een mysterie. Dat zal de representativiteit van lokale verkiezingen geen deugd doen. Naar verluidt sputtert de interne reorganisatie bij CD&V omdat er geen wervend verhaal is. Dat raakt maar niet weg van 'nabijheid' en wat onduidelijk geklets over het Zwitsers model. Dat onvoldoende uitgewerkt uitstapje - wat zegt CD&V nu eigenlijk over Brussel? - zorgt voor verwarring: is de partij van het middenveld, zo klinkt op elke Rerum Novarum, nu plots voor referenda?

Twee vijfde van de termijn tussen de vorige en volgende verkiezing is verstreken. Nogal wat partijen weten nog niet waar ze heen moeten. Ze proberen ondertussen met wat profilering het gat te vullen.

CARL DEVOS

Topsport tobt over trans vrouwen

N Het Nieuwsblad - 15 Mei. 2021
Pagina 18

* Het Nieuwsblad : Waasland, Kempen, Roeselare-Tielt-Izegem, Dender, Brugge-Oostkust, Aan Gent gebonden, Antwerpen, Oostende-Westhoek, Vlaamse Ardennen - Gent, Kortrijk-Waregem-Menen, Limburg, Brussel-Noordrand, Meetjesland - Leiestreek, Leuven-Hageland, Mechelen-Lier

Dat de Nieuw-Zeelandse gewichtheffer Laurel Hubbard zich als eerste transgender persoon kwalificeerde voor de Spelen zet de discussie op scherp. Hebben atletes die geboren werden als man na hun geslachtsverandering een onaanvaardbaar voordeel ten opzichte van biologische vrouwen?

Laurel Hubbard, een 43-jarige gewichthefferster in de categorie +87 kg, wordt straks in Tokio een van de meest opmerkelijke verhalen. In 2013 onderging Hubbard op haar 35ste een geslachtsverandering. Als vrouw won Hubbard vervolgens onder meer WK-zilver in 2017 en hoort ze bij de podiumkandidaten in Japan. Hubbards selectie is ongetwijfeld positief voor de transgender gemeenschap, maar doet eveneens vragen rijzen of zij als geboren man een unfair voordeel kent ten opzichte van haar concurrentes. Ook Wim Derave, professor inspanningsfysiologie aan de Gentse universiteit, erkent dat spanningsveld. "Het valt enorm toe te juichen dat die problematiek uit de taboesfeer komt. Voor de maatschappelijke aanvaarding van transgender personen is zo'n atlete van groot belang."

Nochtans menen veel wetenschappers dat wie als man de puberteit heeft doorgemaakt voor altijd aanzienlijke fysieke voordelen geniet. Ook Derave volgt die visie. "Zelfs een hormonenbehandeling kan de vorm van het lichaam - doorgaans brede schouders en smalle heupen bij de mannen, het omgekeerde bij de vrouwen - niet doen verdwijnen. En dat geldt evenzeer voor lengte, vetpercentage en spiermassa. In sommige sporten zijn mannen van nature vijf procent beter, in disciplines als gewichtheffen loopt dat op tot dertig procent - in de topsport onoverkomelijke verschillen."

Competitievervalsing

Hubbard leefde en sportte 35 jaar lang als man, maar pas na haar transitie groeide een Nieuw-Zeelandse middenmoter uit tot een internationale subtopper. Haar prestaties vallen dan ook niet altijd goed bij haar concurrentes, die klagen over competitievervalsing. Zoals haar landgenote Tracey Lambrechts: "Ik ben heel ontgoocheld voor de atlete die haar olympische plaats moet afstaan. "We promoten gelijkheid voor vrouwen in de sport, maar de gelijkheid wordt net afgebroken. En als we onze zorgen aankaarten, krijgen we te horen dat we moeten zwijgen."

In november 2015 bepaalde het IOC dat atletes die de transitie gemaakt hebben van man naar vrouw zonder operatie in de vrouwencategorie kunnen deelnemen. Hun testosteronniveau moet in het jaar voorafgaand aan de competitie wel door een hormonenbehandeling onder de tien nanomol per liter gebracht worden. Na Hubbards kwalificatie meldde een IOC-communiqué dat de huidige reglementering herbekeken wordt, rekening houdend met de spanning tussen inclusie en fairness. Wim Derave: "Er moeten in elk geval beperkingen zijn. Binnen de trans community menen sommigen dat een simpele verklaring - "ik voel me vrouw" - zou moeten volstaan om bij de dames te mogen sporten. Die visie deel ik niet. Dat zet de deur open voor misbruiken én zou de doodsteek voor de vrouwensport betekenen."

Het verhaal van Hubbard zorgt voor een dilemma. Hoe verzoen je de belangen van enkele individuen (transgender personen, maar ook intersekse-atletes als Caster Semenya) met de belangen van een heel grote groep (topsportende vrouwen)? "Transgender personen hebben meestal een heel zwaar leven achter de rug. Hoe wreed zou het niet zijn als we hen die enige kans op een podium ontnemen? Alleen al daarom, én omdat het over een heel beperkt aantal mensen gaat, moeten trans vrouwen toegelaten worden in de vrouwensport", besluit Derave.

Marc Vermeiren

De erfeniskwestie

N Het Nieuwsblad - 15 Mei. 2021
Pagina 4

* Het Nieuwsblad : NU: Waasland, NU: Kempen, NU: Roeselare-Tielt-Izegem, NU: Dender, NU: Brugge-Oostkust, NU: Aan Gent gebonden, NU: Antwerpen, NU: Oostende-Westhoek, NU: Vlaamse Ardennen - Gentse Rand, NU: Kortrijk-Waregem-Menen, NU: Limburg, NU: Brussel-Noordrand, NU: Meetjesland - Leiestreek, NU: Leuven-Hageland, NU: Mechelen-Lier

De erfenis van de Vlaming bedraagt bij zijn overlijden 138.850 euro. Dat is de mediaan, evenveel erfenissen

zitten erboven als eronder. Maar elke keer passeert Vadertje Staat voor de erfbelastingen. Een doorn in het oog van velen, er is zelfs al 226 jaar lang ambras rond, maar van afschaffen is geen sprake. Nochtans heeft ook Vlaams minister van Financiën Matthias Diependaele er zijn bedenkingen bij.

11,97 miljard euro. Dat lieten alle overleden Vlamingen in 2019 na, zo blijkt uit de nieuwste cijfers van de Vlaamse Belastingdienst. Net geen 1,3 miljard van dat bedrag moest worden afgedragen aan erfbelastingen. Ruim 10 procent dus. Daarbij zitten de laagste tarieven van 3 procent op kleinere bedragen voor partners of kinderen, maar natuurlijk ook de kleppers van 55 procent voor pakweg iemand die de woning van een oom erft.

Bij de notaris wordt er dan ook geregeld gevloekt en gezocht wanneer een nalatenschap op die manier voor een groot stuk verdampt. "Erfbelastingen zijn vaak zuur, dat moeten we niet onder stoelen of banken steken", zegt Anne-Sophie Willems, woordvoerder van Notaris.be. "En ook die in rechte lijn, bij partners en kinderen, hoor. In de laagste schijf is dat inderdaad maar 3 procent. Maar eenmaal boven de 250.000 euro, ga je daar ook al naar 27 procent. Papa en mama hebben hun hele leven gespaard, en dan dit. Het is een uitspraak die je dan hoort. Het valt zwaar, omdat het nog eens een belasting is op netto bedragen. De persoon die overleden is, betaalde ooit al belastingen op dat vermogen. Het leidt tot ontevredenheid."

Afschaffen kan niet

Vlaams minister van Financiën en Begroting Matthias Diependaele (N-VA) weet dat én plaatst ook zelf vraagtekens bij die erfbelastingen. "Zeker bij die in rechte lijn naar de kinderen of tussen echtgenoten." Maar van afschaffen, zoals dat al in verschillende andere Europese landen - Oostenrijk, Portugal, Zweden, Cyprus, Estland, ... - gebeurde, is voorlopig geen sprake. Al wijt de minister dat veeleer aan niet kunnen, dan aan niet willen. "Vlaanderen heeft jammer genoeg maar beperkte fiscale bevoegdheden. Mocht de pot van onze fiscale inkomsten groter zijn, dan zouden we ten gronde kunnen kijken of we die erfbelasting kunnen loslaten of sterker verminderen. Maar nu zijn onze fiscale middelen beperkt én maken net die erfbelastingen er best wel een substantieel deel van uit. Het gaat om 22 procent van de Vlaamse gewestbelastingen."

Anders gezegd: er is geen geld om ze te laten schieten. Al benadrukt Diependaele wel dat er de voorbije jaren werk gemaakt is van lagere tarieven. "Sinds we in 2015 met Vlaanderen de bevoegdheden hebben overgenomen van het federale niveau, is het hoogste tarief voor de volledige zijlijn - broers, zussen of anderen - substantieel verlaagd. Dat ligt nu op 55 procent, terwijl het in andere gewesten op 80 procent ligt. De erfenis voor vrienden wordt op 1 juli voordeliger, en de erfbelasting voor nalatenschappen aan goede doelen wordt dan ook op 0 procent gezet. En naast de vrijstelling van de gezinswoning voor de langstlevende, is er intussen ook een vrijstelling tot 50.000 euro voor roerende zaken voor de langstlevende partner. Die aanpassingen zie je ook wel in de totale som van erfrechten. Eind 2018 kwam de laatste aanpassing, in 2019 lagen de totale inningen toch al 120 miljoen euro lager."

De achterpoortjes

Maar zelfs met die 120 miljoen minder, blijft het natuurlijk nog steeds 1,3 miljard euro die betaald werd. Al zou dat bedrag nog veel hoger kunnen zijn, mocht er niet zo iets bestaan als 'de achterpoortjes'. Want die 138.850 euro die dé Vlaming nalaat, is heus niet gelijk aan alles wat die écht bezat. Vaak is een deel al bij leven geschonken aan de erfgenamen, omdat dat in bepaalde gevallen fiscaal véél interessanter is. Elk jaar wordt er dan ook meer en meer gebruikgemaakt van die tactiek. "In Vlaanderen waren er vorig jaar 23.665 schenkingen", zegt notaris Willems. "2,9 procent meer dan in 2019. Nog maar eens. Het merendeel - 16.885 - waren onroerende schenkingen. Vastgoed, dus."

Professor fiscaal recht Michel Maus (VUB) stelt zich wel vragen bij die achterpoortjes. Hij meent dat die beter "dichtgetimmerd" zouden worden in plaats van de erfbelasting af te schaffen. "Waarom zijn die achterpoortjes er gekomen en waarom stimuleert de overheid die zelfs? Om sneller aan geld te komen. Anders moet er gewacht worden tot een overlijden voor er geïnd kan worden op dat vermogen. Bij schenkingen gaat dat sneller. En op zich is dat idee niet fout, maar wel het feit dat het zorgt voor ongelijkheid. Er zijn vandaag zodanig veel achterdeuren dat je perfect aan die successierechten kan ontsnappen, alleen moet je weten hoe dat moet gebeuren. En wie kan dat? Zij die genoeg geld hebben om zich te laten omringen door wie er verstand van heeft. Zij die vermogensplanners in dienst hebben. Jan Modaal heeft die niet en betaalt dus vaak de volle pot. Eerlijk is dat niet. Daarom: timmer die achterpoortjes dicht en zo zal je in staat zijn om de tarieven van de erfbelasting ook fors te verlagen. Want als er geen achterpoortjes meer zijn, worden er automatisch grotere vermogens nagelaten, is de pot groter en hoef je niet zo zwaar te belasten om eenzelfde bedrag binnen te halen. Dan hoef je mensen als het ware niet meer half te onteigenen wanneer ze een huis erven."

"We sluiten wel degelijk achterpoortjes, het duolegaat was bijvoorbeeld een fiscaal geïnspireerde constructie", reageert Diependaele. "Ik ben dan ook de hevigste voorstander ervan om die achterpoortjes te sluiten. Stelselmatig maken we daar werk van. Iedereen die graag hoog van de toren blaast in het publieke debat, is meer dan welkom om zijn of haar voorstellen te komen toelichten op mijn kabinet. Maar wie denkt dat het in een handomdraai gaat, kent het domein niet. Het is niet iets waar je van vandaag op morgen zaken aan verandert."

Al 226 jaar onvrede

En dat laatste is zelfs zeer voorzichtig uitgedrukt, als je weet dat het huidige systeem intussen 226 jaar bestaat. En er is al even lang onvrede over. "In grote lijnen komen de erfrechten nog steeds overeen met diegene die in

1795 ingevoerd zijn”, zegt geschiedkundige Pieter De Reu van de UGent en de VUB. “Toen werden wij ingelijfd bij de Fransen, en kregen we ook te maken met hun wetgeving. En daar viel het erfrecht onder. De motivatie achter die inning? De nieuwe maatschappij liet het toe om privé-eigendom te vergaren én garandeerde ook de bescherming van dat eigendom. Maar in ruil wilde de staat iets terug: belastingen en zo ook de successierechten. Natuurlijk kwam daar ook toen al snel onvrede over. Net dezelfde argumenten als nu speelden toen op: Het gaat om zaken die al eens belast werden, én je neemt mensen iets af terwijl ze in rouw zijn. En toch is er in die 226 jaar tijd nooit een echte politieke vraag op tafel gekomen om het systeem af te schaffen.”

Halfweg de 19de eeuw viel er wel eens bijna een regering over die belastingen. “Maar dat was dan vooral omdat die strenger werden”, zegt De Reu. “De omgekeerde beweging - ze afschaffen - kwam er nooit. Waarom niet? Ook het argument vóór die successierechten is 226 jaar lang onveranderd gebleven: ze brengen te veel op om ze zomaar te schrappen.”

Tekst: Chris Snick - Illustraties: Frodo De Decker

Nieuwe Belgica wordt varend labo voor industrie

De Tijd - 15 Mei. 2021
Pagina 18
De Tijd

Deze zomer komt het nieuwe onderzoeksschip Belgica van de scheepswerf in Spanje naar ons land. Het state-of-the-art-zeelaboratorium wordt het paradepaardje van de Belgische mariene wetenschap. En voor het eerst mogen ook bedrijven mee aan boord. ‘We kunnen samen onderzoek doen rond windmolens, diepzeemijnbouw en robots.’

N a 37 jaar krijgt België een nieuw onderzoeksschip. De oude Belgica gaat op de marinebasis in Zeebrugge aan de ketting en wordt deze zomer vervangen door een nieuwe Belgica. Dat schip is groter, beschikt over de modernste apparatuur en zal 300 dagen per jaar op zee doorbrengen in plaats van 200 dagen.

‘Met meer labo’s en meer dagen op zee winnen we twee keer capaciteit’, zegt Belgica-coördinator Lieven Naudts van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN), dat het schip beheert. ‘Dat is belangrijk, want zo kunnen we ook scheepstijd aanbieden aan de industrie.’ Tot nu was dat niet mogelijk. ‘Sowieso moeten we enkele vaste opdrachten uitvoeren. We monitoren onder meer de waterkwaliteit in de Belgische Noordzee, het zeeleven en de windparken. Daarnaast zijn er aanvragen van wetenschappers voor onderzoeksprojecten. We proberen dat allemaal in te plannen, met campagnes van maandag tot vrijdag waarbij aan boord 24 uur op 24 wordt gewerkt. Maar die agenda zit dus propvol.’

Dat er ruimte komt om het schip ook open te stellen voor bedrijven is een dubbele win. Naudts: ‘Uiteraard levert het extra inkomsten op. Die kunnen we gebruiken, want het nieuwe schip brengt extra kosten mee. Vroeger konden we een beroep doen op Defensie voor de bemanning. Maar omdat het leger meer op zijn kerntaken focust, moeten we bij de nieuwe Belgica met een privé-uitbater werken. Daar moeten we btw op betalen, wat al snel 600.000 euro per jaar scheelt.’

‘Nog belangrijker is dat het openstellen van het schip meer interactie moet opleveren tussen de wetenschap en de industrie. Als we vooruit willen met de blauwe economie moeten die hand in hand gaan. Zo’n schip kan een belangrijke rol spelen, omdat het mensen samenbrengt en een dynamiek creëert. Net zoals de oude Belgica heeft gedaan voor de Belgische onderzoeksgemeenschap.’

België heeft een lange traditie in mariene wetenschap. In 1843 pootte de wetenschapper Pierre-Joseph Van Beneden het allereerste marien onderzoeksstation neer in Oostende: het Laboratoire des Dunes. De Belgische marinier en ontdekkingsreiziger Adrien de Gerlache leidde in 1897-1899 de eerste wetenschappelijke expeditie naar de Zuidpool, met een omgebouwd walvisschip dat hij de naam Belgica gaf.

‘De Leuvense professor Gustave Gilson was een van de eersten om het zeeleven in kaart te brengen. Zijn collecties gebruiken we nog. Hij heeft er altijd op gehamerd dat de wetenschap ook een eigen onderzoeksschip moest hebben. Hij heeft het zelf niet meer kunnen meemaken, maar in 1984 is er dan de Belgica gekomen.’

‘Vrij uniek is dat we er altijd voor hebben gekozen een schip te hebben dat voor alle soorten onderzoek kan dienen’, zegt Patrick Roose, de operationeel directeur bij het KBIN. ‘De meeste grote landen hebben een apart schip voor visserijonderzoek, voor seismisch onderzoek, noem maar op. Onze aanpak is een geweldige troef gebleken. Mensen van verschillende disciplines gingen op maandag aan boord en brachten een hele week samen door. Je leert elkaar kennen en helpt elkaar: als iemand zeeziek wordt, springen anderen in om experimenten over te nemen. Tussen de staalnames praat je en drink je samen een pintje. Zo ontstaan ideeën

voor nieuw onderzoek, voor nieuwe projecten.'

'De Belgica is nooit een alcoholvrij schip geweest', pikt Naudts in. 'In de mess hangt nog een rekje met Jupiler-glazen. Op het nieuwe schip wordt dat wel anders. Het mag niet meer. Bij de Amerikanen en op veel andere schepen is dat al lang zo. Het is niet hetzelfde, maar de tijden veranderen.'

'Er is een gemeenschap gecreëerd', vervolgt Roose. 'Mensen zijn hier als student geweest. Iedereen kent elkaar, van onderzoekers tot technici. Dat is misschien de belangrijkste verwezenlijking van het schip.'

Die gemeenschap ligt mee aan de basis van de sterke reputatie die België heeft als het over de zee gaat. 'In de wereld is geen enkel stuk nationale zee zo goed gekend is als onze Noordzee', zegt Naudts. 'Omdat het een kleine oppervlakte is, natuurlijk. Maar ook omdat we onze zee gestructureerd en wetenschappelijk opvolgen. Daardoor hebben we internationaal al vaak een trekkersrol gespeeld.'

'Om een voorbeeld te geven: we liggen aan de basis van het totale verbod op het gebruik van TBT-houdende verven voor schepen. Die verven werden gebruikt om de romp te beschermen tegen de aangroei van algen en andere organismen. Als de romp zwaar begroeid is, wordt het schip trager en verbruikt het meer brandstof. TBT-verf was tot vrij recent erg populair, maar ze bevat gif dat zeer kwalijk is voor het mariene milieu. Wil je ze verbieden, dan moet je kunnen bewijzen dat er een verband is tussen TBT en de problemen bij oesters en mosselen. Dat is nooit makkelijk. Maar omdat wij zo veel data hebben om te vergelijken kunnen wij dat wel onderbouwen.'

'Een ander voorbeeld is de offshore-industrie. We waren bij de eerste om windmolens op zee te bouwen, maar vooral ook bij de eerste om die installaties wetenschappelijk op te volgen. Dat is belangrijk, want je wil die windparken bouwen met zo weinig mogelijk impact op het milieu. Zo hebben we vastgesteld dat het heien van de palen voor windmolens in de Noordzee bruinvissen doet schrikken en wegtrekken. Aannemers zijn dan nieuwe technieken gaan gebruiken om die hinder te beperken, en die kennis wordt internationaal opgepikt. Ze komen vanuit Frankrijk en de Verenigde Staten hier aankloppen.'

België bokst als kleine zeenatie boven zijn gewicht. Maar dat kan nog beter, geloven Naudts en Roose. 'Jaren geleden hebben we een overlegplatform opgericht: The North Sea Think Tank, met daarin bedrijven, overheden, burgers en wetenschappelijke instellingen. Dat heeft al de nodige contacten opgeleverd en veel openheid gecreëerd, maar onderzoek en industrie zitten vaak nog in hun eigen wereldje. Met de nieuwe Belgica willen we dat doorbreken en die samenwerking nog meer stimuleren', zegt Roose.

'De interesse is er', zegt Naudts. 'Vanaf het moment dat we plannen voor het nieuwe schip hadden, hebben we met verschillende bedrijven samengezeten. Denk aan namen als DEMA. Ze hebben steunbrieven gestuurd toen we de aanvraag deden om het schip te laten bouwen.'

De volgende stap is dat concreet maken. 'Tegen eind dit jaar willen we een businessplan op tafel hebben. De bedoeling is over twee jaar op kruissnelheid te zijn.'

Er wordt gekeken naar Belgische, maar ook Europese bedrijven. Roose: 'Alles wat te maken heeft met de blauwe economie. Voor onze kust komt er een volledig nieuwe zone met windmolens, we zullen daar met de Belgica zeker onderzoek voor doen. Het schip is daarvoor perfect uitgerust: er is een dynamic positioning system aan boord waarmee je bijna tot op de meter op dezelfde positie kan blijven. En omdat we elektrisch varen, is het ook een stil schip, wat nodig is als je het onderwaterleven wil onderzoeken.'

'Maar we kijken niet alleen naar de Noordzee. Met het nieuwe schip kunnen we ook onderzoek tot 5.000 meter diep doen. Dat is belangrijk voor onderzoek naar diepzeemijnbouw, waar veel rond beweegt. Dankzij een lichte ijswering kunnen we ook naar het noorden varen, richting Groenland, waar veel te doen is rond klimaatonderzoek. De komende jaren gaat veel gebeuren rond het arctisch gebied. Als die zone ijsvrij wordt, gaan ze daar meer varen en ontginnen. De vraag is dan natuurlijk wat de milieu-impact zal zijn. Dat kunnen we mee onderzoeken.'

De krachtenbundeling is ook een kwestie van de middelen beter in te zetten. 'De jongste tijd wordt veel meer gewerkt met technologie in combinatie met het schip. Het zorgt ervoor dat we veel meer kunnen doen', zegt Roose.

'Met een schip vaar je naar één punt op één moment. Dat is duur: reken bijna 20.000 euro voor een dag varen. En het is een momentopname. Als je dat kan combineren met automatische technologie die een veel groter gebied afdekt en veel meer meet, maak je ineens een grote sprong. Vroeger moesten we de bloei van algen meten door een staal te gaan nemen en te kijken hoeveel er in het water zaten. Nu doen we dat door de kleur van het water in de gaten te houden via satellieten.'

'Alle partijen op zee, of het nu om wetenschappers, bedrijven of het leger gaat, gebruiken diezelfde data. We gebruiken dezelfde meettoestellen, dezelfde technieken. We kijken allemaal naar de zeebodem met akoestische systemen. Dan is het toch logischer om samen te werken? Met Defensie hebben we onderzoek gedaan naar het detecteren van mijnen op de zeebodem. Die worden constant begraven onder zand en weer blootgelegd. Via precieze modellen kunnen we bepalen wanneer het beste moment is om ze te detecteren.'

'Omgekeerd beschikken bedrijven vaak over meer technische middelen', voegt Naudts toe. 'Zij hebben vaak al

robots. Als we die ook voor wetenschappelijk onderzoek zouden gebruiken, levert dat een enorme winst op.'

De nieuwe Belgica - prijskaartje 54,5 miljoen euro - is erop voorzien. 'Het schip is groot genoeg om te werken met robots, autonome en onbemande tuigen en grote installaties om boringen te doen in de bodem', zegt Naudts. 'Met zijn 70 meter is het ook 20 meter langer dan de vorige Belgica. Op het achterdek kunnen we tot 105 ton plaatsen. We hebben rekening gehouden met alles wat de wetenschappers nodig hebben voor het onderzoek van de toekomst. Het is de bedoeling met het nieuwe schip tot 2050 door te gaan.'

Wanneer de nieuwe Belgica in ons land arriveert, is nog niet duidelijk. 'De zoektocht naar een privé-uitbater loopt. Die moet tegen 1 juli rond zijn', zegt Naudts.

Daarna kan het schip vanuit de scheepswerf Freire Shipyard in Vigo vertrekken. De Spaanse kuststad ligt net ten zuiden van Santiago de Compostela, dus in zekere zin wordt het een omgekeerde pelgrimstocht. Richting peterstad Gent, waar het schip in september feestelijk wordt ingehuldigd. Gent heeft sowieso een band met het schip: de Universiteit Gent is een belangrijke wetenschappelijke partner van de Belgica en het Gentse bedrijf ABC, in handen van de familie Froidbise, bouwde de drie scheepsmotoren. Prinses Elisabeth is meter.

Maar eerst nog afscheid nemen van de oude Belgica. Die ligt sinds april voor anker in Zeebrugge. Op slot, wachtend op de beslissing wat ermee moet gebeuren. Naudts staat op het dek. 'Dit schip was eigenlijk gebouwd voor 25 jaar. De eerste haalbaarheidsstudies voor een vervanger dateren al van 15 jaar geleden. Maar hoe gaat dat in de politiek? We hebben een paar jaar geen regering gehad, en dan slepen de dingen al eens aan.'

'Het schip is intussen helemaal op', zegt Roose. 'We hebben de apparatuur altijd up-to-date gehouden, maar het onderhoud kostte miljoenen. Een paar jaar geleden is door een lek 100 kubieke meter zeewater in de machinekamer beland. Puur door verborgen corrosie. Het comfort was ook niet meer aangepast: te kleine kajuiten, gemeenschappelijke douches, krappe labo's.' Met bijna 1 miljoen kilometer op de teller is de houdbaarheidsdatum ruimschoots overschreden. 'Wat blijft, is nostalgie. En veel herinneringen.' Puzzelwerk Het wemelt op de Noordzee. Alles in die beperkte ruimte inpassen, vraagt puzzelwerk en creativiteit. Scan de QR-code en lees in ons interactieve artikel hoe dat lukt. Luister naar het geluid van de Noordzee De Sloveense kunstenares Robertina Šebjanič reist sinds 2016 de wereld rond om onderwatergeluiden op te nemen. Ze brengt de impact van de toenemende scheepvaart en andere menselijke activiteiten op zee in kaart. Beluister haar soundscape van de Noordzee in de Venetiaanse Gaanderijen in Oostende.

Aquatocene is van 8 tot en met 31 mei gratis te bezoeken tijdens het weekend en op feest- en brugdagen, tussen 12 en 18 uur in de Venetiaanse Gaanderijen in Oostende. De installatie is een samenwerking van Gluon en De Tijd. De Zeeconomie

De Noordzee als nieuw wingewest

De blauwe economie is een onbekende sterkhoudster in Vlaanderen. In onze elfde provincie liggen oplossingen voor de klimaat-, de energie- en de grondstoffenproblematiek. De Tijd gaat op zoek naar de nieuwe inzichten en ontwikkelingen op de Noordzee. Volg de hele maand mei het dossier.

Volgende aflevering, dinsdag: De droom van Sealicon Valley in Oostende

In Sabato vindt u een interview met Alexandra Cousteau, de kleindochter van Jacques.

Operationeel directeur van het Koninklijk Instituut voor Natuurwetenschappen - stephanie de smedt

Le nouveau Belgica devient un laboratoire flottant pour l'industrie

L'Echo - 15 Mei. 2021
Pagina 8
L'Echo

Cet été, un Belgica flambant neuf sera livré à la Belgique. Ce laboratoire flottant dernier cri deviendra la figure de proue de la science maritime belge. Pour la première fois, il accueillera des entreprises privées à son bord.

A près 37 ans, la Belgique se dote d'un nouveau navire de recherche. L'ancien Belgica sera mis à la chaîne à la base navale de Zeebrugge et remplacé cet été par le Belgica, nouvelle génération. Le nouveau navire sera plus grand, doté des équipements les plus modernes et passera chaque année 300 jours en mer, contre les 200 jours actuels. «Avec plus de laboratoires et davantage de journées en mer, nous doublons la capacité du navire, explique le coordinateur du projet Lieven Naudts. C'est important, car cela nous permet pour la première fois de proposer à l'industrie d'utiliser le navire.»

Jusqu'à présent, cela n'était pas possible, car le planning était déjà surchargé. «Nous devons tenir compte de

nos nombreuses missions permanentes: nous contrôlons entre autres la qualité de l'eau dans les eaux territoriales belges de la mer du Nord, la vie marine et les parcs éoliens. Viennent ensuite les demandes de scientifiques dans le cadre de projets de recherche. Nous essayons d'intégrer toutes ces missions dans un calendrier aussi efficace que possible, avec des campagnes ininterrompues du lundi au vendredi, où l'on travaille à bord 24h sur 24. L'agenda est donc plus que complet.»

La possibilité offerte par le nouveau navire d'accueillir des entreprises est une double bénédiction. «D'abord et surtout, cela va générer des revenus supplémentaires qui seront les bienvenus, car le nouveau Belgica coûtera plus cher. Auparavant, nous pouvions faire appel à la Défense pour l'équipage. Maintenant que l'armée met de plus en plus l'accent sur ses missions de base, nous devons travailler avec un opérateur privé. Nous devons payer la TVA, ce qui fera facilement une différence de 600.000 euros par an. Mais surtout, le nouveau navire permettra une plus grande interaction entre la science et l'industrie. Car si nous voulons faire progresser l'économie bleue, elles devront travailler main dans la main. Un navire comme le Belgica peut jouer un rôle important dans cette collaboration. Le rapprochement des personnes devrait créer une dynamique. Tout comme l'ancien Belgica l'a fait au sein de la communauté scientifique belge.»

Adrien de Gerlache

La Belgique possède une longue tradition dans le domaine des sciences marines. En 1843, le scientifique Pierre-Joseph Van Beneden a installé la toute première station de recherche marine à Ostende, le «Laboratoire des Dunes». Le marin et explorateur belge Adrien de Gerlache a dirigé entre 1897 et 1899 la première expédition scientifique au Pôle Sud, sur une baleinière reconvertie et baptisée Belgica.

«Le professeur louvaniste Gustave Gilson fut un des premiers à cartographier la vie marine. Nous utilisons encore ses collections. Il n'a jamais cessé d'insister pour que la science dispose de son propre navire de recherche. Il n'a pas vécu assez longtemps pour voir son rêve se réaliser, en 1984, avec l'arrivée du Belgica.»

«Une caractéristique unique du Belgica, c'est que nous avons opté dès le début pour un navire adapté à de nombreux types de recherches», explique Patrick Roose, directeur opérationnel de l'institut Royal des Sciences naturelles, le gestionnaire du bateau. «La plupart des grands pays disposent de navires distincts pour la recherche halieutique, la recherche sismique, etc. La multifonctionnalité de notre navire s'est avérée un atout important. Les spécialistes de différentes disciplines se retrouvaient à bord le lundi, et passaient toute la semaine ensemble. Ils apprenaient à se connaître et à s'entraider. Si quelqu'un avait le mal de mer, quelqu'un d'autre reprenait le flambeau pour réaliser les expériences. Entre les analyses d'échantillons, ils discutaient ensemble, buvaient une bière. Cela générait des idées, de nouvelles recherches et de nouveaux projets. Ils s'inspiraient mutuellement.»

«L'alcool n'a jamais été interdit à bord», souligne Naudts. «Dans le mess se trouve toujours une étagère avec des verres Jupiler. Cela va changer sur le nouveau navire. L'alcool ne sera plus autorisé. C'est déjà le cas depuis longtemps chez les Américains. Les temps changent.»

«Une communauté s'est créée», poursuit Roose. «Les gens sont venus ici en tant qu'étudiants. Tout le monde se connaît, des chercheurs aux techniciens. C'est peut-être la principale réalisation du navire.»

Peinture toxique

Cette communauté a contribué à l'excellente réputation de la Belgique dans le domaine maritime. «Il n'existe pas d'eaux territoriales au monde aussi bien connues que notre mer du Nord», explique Naudts. «Parce que sa superficie est bien entendu relativement limitée, mais aussi parce que nous assurons un suivi scientifique très structuré. C'est ce qui nous a permis de jouer très souvent un rôle de pionniers au niveau international. Pour vous citer un exemple: nous sommes à la base de l'interdiction totale de l'utilisation de peintures antifouling contenant du TBT (tributylétain, NDLR). Ces peintures sont utilisées pour protéger la coque contre les algues et autres coquillages. Car si la coque est envahie par ces organismes, cela ralentit le navire et augmente la consommation de carburant. Jusqu'à tout récemment, les peintures contenant du TBT étaient très populaires, mais elles contiennent un poison dangereux pour la vie marine. Si vous voulez les interdire, vous devez prouver qu'il existe un lien entre ce TBT et les problèmes rencontrés chez les moules et les huîtres. Ce n'est jamais évident à prouver. Mais nous avons collecté tellement de données comparatives que nous avons pu étayer notre demande.»

«Un autre exemple est l'industrie offshore. Nous étions les premiers à construire des éoliennes en mer, mais surtout parmi les premiers à assurer un suivi scientifique de ces installations. C'est important, si vous voulez étendre ces parcs éoliens en limitant autant que possible leur impact sur l'environnement. Nous avons par exemple constaté que le battage des pieux des éoliennes en mer du Nord faisait fuir les marsouins. Nous avons demandé aux entrepreneurs de trouver d'autres techniques pour limiter ces nuisances. Ce savoir-faire a été repris au niveau international. Des experts de France, et même des États-Unis, viennent frapper à notre porte.»

Un dispositif anti-glace direction le Groenland

Nous pouvons ainsi dire que la Belgique, malgré sa petite taille, joue dans la cour des grands. Mais nous pouvons encore faire mieux, estiment Naudts et Roose. «Il y a quelques années, nous avons mis en place la plateforme de concertation The North Sea Think Tank, qui rassemble des entreprises, les pouvoirs publics, des citoyens et des instituts scientifiques. Cette initiative a permis d'établir les contacts nécessaires, avec une

grande ouverture, mais la recherche et l'industrie restent encore souvent dans leur propre monde. Nous voulons dépasser ce stade avec le nouveau Belgica, et stimuler encore davantage cette collaboration», ajoute Roose.

«L'intérêt est là, de toute façon, poursuit Naudts. Dès le début du projet de nouveau navire, nous avons rencontré plusieurs entreprises, comme DEME. Ils ont envoyé des lettres de soutien lorsque nous avons introduit notre demande pour la construction du navire.» La prochaine étape sera la concrétisation de ces projets. «D'ici la fin de l'année, nous voulons disposer d'un business plan. Notre objectif est d'atteindre notre vitesse de croisière dans les deux ans.»

L'équipe du Belgica s'adresse aux entreprises belges, mais aussi européennes. «Tout ce qui touche l'économie bleue», précise Roose. «Une toute nouvelle zone dotée d'éoliennes est en train d'être construite au large de notre côte. Nous y mènerons certainement des recherches avec le Belgica. Il sera parfaitement équipé: nous disposerons à bord d'un système de positionnement dynamique permettant au navire de rester dans la même position, au mètre près. Et vu que nos moteurs fonctionneront à l'électricité, le bateau sera silencieux, ce qui est bien nécessaire pour réaliser des recherches sous-marines.»

«Nous ne nous limiterons pas à la mer du Nord. Avec le nouveau navire, nous pourrions mener des recherches jusqu'à 5.000 mètres de profondeur. C'est important pour l'exploitation minière en eaux profondes, un secteur actuellement en pleine évolution. Nous disposerons aussi d'un petit dispositif anti-glace, ce qui nous permettra de naviguer vers le Groenland, où il y a beaucoup de travaux de recherche à mener sur le climat. Idem pour la zone de l'Arctique. Si elle devient libre de glace, la navigation y augmentera, et elle sera davantage exploitée. La question qui se pose bien sûr est de savoir quel sera l'impact de ces activités sur l'environnement. Nous pouvons participer à ces recherches.»

Des entreprises aux moyens très techniques

En définitive, la mutualisation des compétences permet une meilleure utilisation des ressources. «Ces derniers temps, nous recourons de plus en plus à la technologie, explique Roose. Cela nous permet de réaliser beaucoup plus de choses. Avec un bateau, vous vous rendez à un endroit à un moment donné. Cela coûte cher – près de 20.000 euros par journée de navigation – et c'est un instantané. Si vous pouvez combiner ces sorties en mer avec une technologie automatique qui couvre une zone plus étendue et qui prend beaucoup plus de mesures, vous faites soudain un grand pas en avant. Auparavant, nous devions mesurer la prolifération des algues en prenant un échantillon et en examinant la quantité d'algues contenues dans l'eau. Aujourd'hui, nous arrivons au même résultat en surveillant la couleur de l'eau par satellite.»

«Toutes les parties travaillant en mer – les scientifiques, les entreprises ou l'armée – utilisent les mêmes données. Nous employons les mêmes appareils de mesure et les mêmes techniques. Nous explorons tous le fond de la mer via des systèmes acoustiques. Dans ce cas, n'est-il pas logique de collaborer? Nous avons mené des recherches avec la Défense sur la détection des mines sur le sol marin. Elles sont en alternance recouvertes de sable et remises à nu. Grâce à des modèles très précis, nous pouvons déterminer le meilleur moment pour nous y rendre.»

«À l'inverse, les entreprises disposent souvent de plus de moyens techniques, ajoute Naudts. Elles possèdent souvent des robots. Ce sera un gain énorme si nous pouvons également les utiliser pour la recherche scientifique.»

Le nouveau Belgica sera bien entendu équipé pour utiliser ces appareils. «Le bateau est suffisamment grand pour travailler avec des robots, des véhicules autonomes ou avec de grandes installations permettant de forer sur le sol marin, explique Naudts. Il fait 70 mètres de long, soit 20 mètres de plus que l'ancien Belgica. Le pont arrière peut accueillir jusqu'à 105 tonnes de matériel. Lors de sa construction, nous avons tenu compte de toutes les demandes des scientifiques: de quoi avez-vous besoin pour vos recherches futures? L'objectif est que ce nouveau navire puisse être utilisé jusqu'en 2050.»

Pèlerinage

La date de livraison du nouveau Belgica n'est pas encore connue avec précision. «Nous sommes toujours à la recherche d'un opérateur privé. Nous devons nous décider d'ici le 1er juillet», explique Naudts. Le navire quittera ensuite le chantier naval espagnol Freire Shipyard, situé à Vigo, à une encablure de la ville de Saint-Jacques de Compostelle. Dans un certain sens, le navire fera le pèlerinage, mais à l'envers, en direction de Gand, où le navire sera baptisé en grande pompe en septembre. La Ville de Gand a des liens avec le navire: l'Université de Gand est un partenaire scientifique important du Belgica et la société gantoise ABC, propriété de la famille Froidbise, a construit les trois moteurs qui équiperont le navire. La Princesse Élisabeth a accepté d'être sa marraine. Mais il faudra d'abord dire adieu à l'ancien Belgica. Depuis le mois d'avril, il est amarré à Zeebrugge. Fermé. Dans l'attente d'une décision sur son avenir, Naudts se trouve sur le pont. «Il avait en fait été construit pour une période de 25 ans. Les premières études de faisabilité pour un remplaçant datent d'il y a 15 ans. Mais vous connaissez la politique: nous sommes restés quelques années sans gouvernement et les choses ont traîné.»

«Entre-temps, le navire a fait son temps, poursuit Roose. Nous avons toujours gardé ses équipements à jour, mais leur entretien coûtait des millions d'euros. Il y a deux ans, suite à une fuite due à la corrosion, 100 m³ d'eau de mer se sont retrouvés dans la salle des machines. Le confort à bord était aussi dépassé: cabines minuscules, douches communes, laboratoires étriqués.»

Avec près de 1 million de kilomètres au compteur, la date limite était largement dépassée. «Il reste la nostalgie. Et de nombreux souvenirs.»

LE Nouveau Belgica Port d'attache: Zeebrugge

Dimensions: longueur 71,4 m, largeur 16,8 m, tirant d'eau 4,8 m, recherche à des profondeurs allant jusqu'à 5.000 m

Personnel navigant: 28 scientifiques, avec 12 membres d'équipage

Autonomie: 30 jours

Temps de navigation: 300 jours par an

Construction: En 2021 par Freire Shipyard (Vigo, Espagne) LE Belgica A962 Port d'attache: Zeebrugge

Dimensions: longueur 50 m, largeur 10 m, tirant d'eau 4,6 m, recherche à des profondeurs allant jusqu'à 1.500 m

Personnel navigant: 16 scientifiques, avec 15 membres d'équipage

Autonomie: 20 jours

Temps de navigation: 200 jours par an

Construction: En 1984 par le chantier Boelwerf à Temse (Belgique) Que voyez-vous en regardant la mer du Nord? Une composante innovante de notre économie? Le top mondial en recherches maritimes? L'économie bleue est un des piliers méconnus de la Belgique. Une onzième province, où on expérimente de nombreuses solutions aux problèmes climatiques, énergétiques et de pénurie de matières premières.

Suivez notre série dans L'Echo tout au long du mois de mai.

Stephanie De Smedt

De voorzitter die een lastiger karakter zou moeten kweken

De Morgen - 15 Mei. 2021
Pagina 40
De Morgen

Na een jaar als voorzitter wordt Egbert Lachaert in zijn partij op handen gedragen. Maar voor de kiezer blijft Open Vld de traditionele partij die in 2019 een bolwassing kreeg. 'Met alleen een nieuw logo gaan we er niet raken.'

Nog voor Egbert Lachaert officieel verkozen was als voorzitter van de Vlaamse liberalen, werd de lat al erg hoog gelegd. "Waarom zou Lachaert geen Vlaamse Macron kunnen worden?", vroeg Alexander De Croo, dan nog vicepremier, zich af in het weekblad Knack. De opdracht was helder: Lachaert moest, in navolging van de Franse premier, van de liberalen weer een dominante politieke kracht maken door de ramen en deuren van de klassieke partijpolitiek open te gooien.

De verkiezingen van 26 mei 2019 hadden niet de verhoopde wederopstanding gebracht. Met 13 procent van de Vlaamse stemmen zakte Open Vld verder weg in het moeras van de middelgrote partijen. Net als bij de Vlaamse christendemocraten en socialisten moest een verse voorzitter de aanjager worden van een grote vernieuwingsoperatie, en de partij weer met electoraal succes laten aanknopen. Bij die twee laatste partijen doen Joachim Coens (CD&V) en Conner Rousseau (Vooruit) verwoede pogingen.

Waar staan Lachaert en de Open Vld bijna één jaar later? Alvast in drie regeringen tegelijk: zowel in de Vlaamse, Brusselse, als federale. Het is één reden waarom het interne vertrouwen in de voorzitter voorsnog erg groot is.

El kaouakibi

Dat valt ook aan de rust binnen de blauwe gelederen af te lezen. De twee flanken van de partij houden zich opvallend koest. Zelfs en vooral Vincent Van Quickenborne, die zich de voorbije jaren graag als donkerblauwe waakhond liet opmerken. Als vakbonden met een staking dreigden, zoals recent, was Van Quickenborne er doorgaans als de kippen bij om die vakbonden als roekeloze gekken af te schilderen. Vandaag houdt hij de scherpe taal op zak, en schrijft hij zich als minister van Justitie helemaal in in het strikte coronabeleid van De Croo en Lachaert.

Dat beleid kleurt onverwachts paars-groen. Lachaert, De Croo en Van Quickenborne waren door de liberale achterban juist op het schild gehesen om een paars-gele regering met N-VA mogelijk te maken. Toen het in de formatie tot een botsing kwam met N-VA-voorzitter Bart De Wever, koos Lachaert echter voor een centrumlinkse Vivaldi-regering zonder N-VA. De Wever heeft hem dit nog altijd niet vergeven. Binnen de partij leidde de keuze van Lachaert dan weer tot een herwonnen fierheid. De liberalen laten zich niet langer de les spellen: dat is het gevoel dat overheerst.

De interne vrede heeft ook veel te maken met de resultaten van de recentste Nederlandse verkiezingen, zegt een insider. De rechts-liberale VVD en de sociaal-liberale D66 werden er samen de grote overwinnaars. "De twee flanken van het liberalisme kunnen dus tegelijk winnen, ze hoeven elkaar niet voortdurend te bekampen. Dat heeft voor een bepaalde rust in het huis gezorgd."

Onder controle

Rust: dat woord nemen verschillende liberalen in de mond als we naar de gemoedstoestand van de partij peilen. Lachaert heeft de boel onder controle. "Ere wie ere toekomt: ik had gedacht dat de affaire rond Sihame El Kaouakibi (die intussen door hem uit de Open Vld werd gezet, red.) in een broeder- of zustermoord zou uitmonden. Zo zou het in de meeste partijen gaan. Maar hij heeft dat goed opgevangen", zegt politicoloog Carl Devos (UGent). "Uiteindelijk is de affaire bijna schadelijker gebleken voor N-VA dan voor Open Vld." Lachaert slaagde erin de zaak-El Kaouakibi niet op de hele partij te laten afstralen: het was een persoonlijke affaire, geen politiek schandaal.

Ondanks de goede luim in de partij valt de vergelijking met Macron wel erg dunnetjes uit. Van een verbredingsoperatie is onder Lachaert geen spoor te vinden. Open Vld is nog steeds de klassieke partij die ze een jaar geleden was. Vorige week lanceerde Egbert Lachaert wel een reeks voorstellen die een nieuwe wind moeten doen waaien in het politieke bedrijf, zoals het afschaffen van de lijststem, maar die door waarnemers als flink onvoldoende werden onthaald.

Ook naar nieuwe gezichten is het nog vruchteloos speuren. Heel wat ervaren rotten - Gwendolyn Rutten, Bart Tommelein, Philippe De Backer, Patrick Dewael - hebben het hoogste politieke niveau achter zich gelaten, en achter het nieuwe triumviraat Lachaert, De Croo en Van Quickenborne gaapt een grote leegte. Liberalen als minister Lydia Peeters, Senaatsvoorzitter Stephanie D'Hose of Antwerps boegbeeld Willem-Frederik Schiltz wegen te licht om de partij bij de hand te nemen en kiezers in groten getale te charmeren. Het potentieel van El Kaouakibi ging in rook op.

Als er al iemand macronistische trekjes heeft, dan is het De Croo. Het premierschap viel de liberalen als het ware in de schoot, en blijkt voorlopig een schot in de roos. De Croo scoort als staatsman die boven de mêlee staat en een nieuw soort leiderschap uitstraalt, met een ploeg zonder al te veel gekibbel. Met dank aan de coronacrisis, die de ideologische verschillen tussen de zeven regeringspartijen naar de achtergrond duwt. En vooral ook met dank aan de ideologische flexibiliteit van De Croo, die zich eerder als een goede huisvader dan als een blauwe hardliner profileert.

De partij ent zich volledig op dat premierschap. Bij Open Vld rekenen ze in 2024 op een forse kanseliersbonus. Daar valt, gezien het succes van Rutte in Nederland, zeker iets voor te zeggen. "Rutte heeft getoond dat je ook beloond kunt worden voor moeilijke politieke keuzes in deze crisis", zegt een topliberaal. Maar het is tevens een risico. De sterke as die De Croo tot nu toe vormde met Vooruit-kopman Frank Vandenbroucke vertoont barsten. Ooit is de coronacrisis voorbij, en komen de ideologische verschillen wél weer aan de oppervlakte.

De discussie over de loonnorm bijvoorbeeld heeft een flinke kater achtergelaten bij PS-voorzitter Paul Magnette. Vroeg of laat zullen de socialisten deze rekening vereffenen. Dat belooft weinig goeds voor de grote socio-economische hervormingen die nog op de plank van Vivaldi liggen: de hervorming van de pensioenen, de arbeidsmarkt en de fiscaliteit. Ook de federale put van 29 miljard euro zal wat gedelgd moeten worden. Als het van de liberalen afhangt met zo weinig mogelijk nieuwe belastingen. Maar ook dan zullen ze eerst langs de socialisten, die als de dood zijn voor sociale besparingen, moeten passeren.

Open Vld gaat maar beter op zoek naar de eigen kracht. Maar op basis van welk verhaal? Toen Lachaert net verkozen was, beloofde hij "een nieuw hoofdstuk" voor het liberalisme te schrijven. "We willen een breed liberalisme uitdragen dat alle groepen in de samenleving kan verbinden", klonk het. Tot op heden blijft de invulling van dat nieuwe hoofdstuk echter vaag.

De nuchtere vaststelling is dat de liberalen, gedwongen door de omstandigheden, op dit moment het gezicht zijn van het meest aliberale beleid sinds 1945 - met een avondklok, een exploderend budgettair tekort en de koppeling van talloze gevoelige databanken met gezondheidsgegevens. En als partij die de premier levert, is het ook nog eens moeilijk om de ideologische scherpstijper te spelen. "Als een regering al geen bordeel is, dan toch een erotisch centrum waar niemand onbevlekt uitkomt", zegt een liberaal. Dat maakt het moeilijk om als partij de maagdelijkheid te herwinnen.

Kabbelen

"Als je alleen probeert te wegen op wat er in de regering gebeurt, verlies je op den duur je eigen smoel", zegt Vincent Stuer, voormalig woordvoerder van de partij en kenner van het liberale huis. "Egbert is iets te veel bezig met events, met dagjespolitiek. Dat kun je hem moeilijk kwalijk nemen in deze coronacrisis, die de nieuwscyclus

op zijn kop zet. Hij doet dat ook goed. Maar de vorige verkiezingen waren een politieke schok: mensen eisten vernieuwing. Die is er nog niet gekomen. Met alleen een andere naam en een ander logo zullen we er niet raken."

De grote verdienste van Lachaert is tegelijk zijn achilleshiel. Want is de rust die over de partij is neergedaald niet té rustig? "Bij de verkiezingen is gebleken dat we onszelf fundamenteel in vraag moeten stellen", zegt Stuer. "Maar net als bij de groenen blijft het rustig kabbelen. De mensen aan de subtop van de partij vinden dat natuurlijk prima, want hun plaats staat op het spel. Wat we nodig hebben, is opschudding. Een transitie-manager. Daar moet je als partijvoorzitter een ambetant karakter voor hebben, wat Egbert niet heeft. Hij zal dus wat brutaler uit de hoek moeten komen dan hij van nature is." Ook een andere liberaal zegt in de nieuwe voorzitter tot nog toe iets te veel een gentleman te zien in plaats van een oproerkraai die de boel wakker schudt.

Om maar één voorbeeld te geven: niet elke voorzitter zou zo veel geduld hebben met Vlaams Parlementslid Els Ampe (Open Vld), die zich al maanden nadrukkelijk verzet tegen het federale coronabeleid. Afgelopen maandag kreeg ze zowat het voltallige partijbureau van de liberalen over zich heen. In het weekend had ze een filmpje online gezet waarin ze flink tekeering tegen de Brusselse politie na de heropening van de terrassen.

Maggie De Block, Sven Gatz, Bart Somers, Mathias De Clercq en zelfs Jong VLD-voorzitster Tess Minnens veegden Ampe om beurten de mantel uit. Ze kreeg het verwijt dat ze met haar ramptoerisme beter aan oorlogsjournalistiek dan aan politiek kon gaan doen. "Het point of no return is gepasseerd voor Ampe in deze partij", klonk het achteraf bij een liberaal. "Het koordje waaraan ze bengelt wordt steeds dunner", zei een ander.

Maar de voorzitter zelf is niet het type die zulke incidenten met grote trom zal gebruiken om zijn macht te etaleren. Hij lost de problemen op zijn manier op: een gesprek, een uitbrander, een sanctie, en dan weer verder werken.

vrijheidsgedachte

Zelf noemt Lachaert zich een zachte hervormer. "Ik ben niet het type dat plots de revolutie ontketent", laat hij weten. Een kwestie van stijl, klinkt het. "Een van de dingen die ik goed kan, is mensen meenemen in een hervorming zonder dat ze zich daarvan bewust zijn. Zo schakel je al veel tegenstand uit." (lacht)

Achter de schermen timmert Lachaert al maanden geruisloos aan de vernieuwing. "Alles ligt zo goed als klaar. Maar ik wil er niet te veel tamtam rond maken voordat het zover is. Uiteindelijk is de kiezer enkel geïnteresseerd in het eindresultaat", zegt hij. De Oost-Vlaming is beducht voor het verwijt dat de operatie in feite een lege doos is, een bedenking die critici ook al maakten over de vernieuwingsoperaties bij Vooruit en CD&V.

Al zes weken is hij bezig met, zoals dat dan heet, strategische positioneringsoefeningen. In gesprekken met partijgenoten wordt de balans opgemaakt: waar staat de concurrentie? En wat plaatst Open Vld daar tegenover? De komende maanden volgen er nog gesprekken met basismilitanten, burgemeesters en waarnemers van buiten de partij. Dit alles moet uitmonden in een grote inhoudelijke opfrisbeurt. Lachaert wil hiermee naar buiten komen na het congres dat Open Vld en MR in september samen organiseren ter ere van 175 liberalisme in België. Niet eerder. "Het is moeilijk om een invulling te geven aan vrijheid op het moment dat iedereen nog opgesloten zit door corona", zegt Lachaert.

Qua inhoud houdt de voorzitter de kaarten tegen de borst. "We moeten het liberalisme alvast niet opnieuw uitvinden", zegt Lachaert. "Wel moeten we een aantal kernwaarden terug scherpstellen. Denk maar aan de vrijheidsgedachte. Wij staan niet voor een onbezonnen vrijheid, maar voor een vrijheid die die van zwakkeren niet hypothekeert." Tegenover N-VA en CD&V willen de liberalen zich onderscheiden met hun vooruitgangsoptimisme. Lachaert: "Wij voelen ons niet thuis in het gemeenschapsdenken van het oude Vlaanderen, waarin het vroeger zozegd allemaal beter was."

Terwijl Coens onlangs bij CD&V de partijstructuren hertekende, en daarbij op forse weerstand stuitte, passeerde het businessplan dat Lachaert voor Open Vld uitstekende geruisloos langs de partijorganen. Nochtans bevat het een aantal gevoelige maatregelen, zoals een kritische evaluatie van de parlementsleden, die zich ook met lagere campagnebudgetten tevreden moeten stellen. "We zijn een kleinere partij geworden. Voortaan moet iedereen zijn plaats verdienen", zegt Lachaert.

staatsbemoeienis

Om vers bloed te laten instromen, komt er vanaf september een talent academy. In alle provincies zal jong talent worden gescout. Dit talent mag zowel van binnen als buiten de partij komen. Maar geen nood: Open Vld claimt niet het etiket 'beweging'. "Partij of beweging: dat is discussiëren over het geslacht der engelen", zegt Lachaert. "Wat telt, is onze openheid en de manier waarop we niet-leden betrekken. Wij, liberalen, hebben daar al een lang trackrecord in."

Maar personeelwisselingen en ledenactiviteiten zullen niet volstaan om weer uit het dal te klauteren. De liberalen beseffen dat een aantal grote vraagstukken nu eindelijk een helder antwoord nodig hebben. Corona heeft een paar essentiële liberale dilemma's weer op scherp gezet, zoals: in welke mate moet de staat zich bemoeien met de vrije markt?

De discussie over de patenten op coronavaccins toont dat er geen pasklaar liberaal antwoord is. Voormalig Open Vld-voorzitster Gwendolyn Rutten en econoom Paul De Grauwe vinden het de logica zelve om die patenten tijdelijk op te schorten, maar veel andere liberalen zien daarin een al te links recept.

Toch is er het besef dat iets meer staatsbemoeyenis misschien geen kwaad kan. "De grootste schok aan het begin van de crisis was de disruptie van de globale bevoorradingketen", zegt voormalig minister Philippe De Backer. Er is volgens hem nood aan een diepgaand debat over strategische onafhankelijkheid: welke sectoren en technologieën zijn te cruciaal om volledig in buitenlandse handen te geven? "Tijdens de coronacrisis ging het over mondmaskers en medisch materiaal, maar dat debat gaat natuurlijk evengoed op voor 5G."

Nog een vraagstuk: wat betekent privacy nog in de tijd van vaccinatiepaspoorten, of van databanken en apps voor contacttracing? Zijn we nog meester van de eindeloze stroom data die over ons bestaat? Die vragen kunnen niet beantwoord worden zonder ook de rol van big tech tegen het licht te houden. Technologiemastodonten als Amazon, Facebook en Google ontglippen bovendien iedere vorm van faire belastingheffing en traden de voorbije jaren steeds vaker op als poortwachters van de vrije meningsuiting. Dat zijn ontwikkelingen waar liberalen zenuwachtig van beginnen te schuifelen.

China en facebook

Meer in het algemeen zijn tijdens de pandemie veel essentiële vrijheden erg makkelijk aan de kant geschoven, zelfs met liberalen aan het roer. Vaak tot frustratie van MR-voorzitter Georges-Louis Bouchez, die weerwerk bood maar zich onvoldoende gesteund voelde door Open Vld. Ook vanuit het parlement kwam er weinig tegenspraak. Is er een grens verlegd? Moet de bescherming van onze vrijheden bijgespijkerd worden?

Al die vragen samen zijn existentieel voor de toekomst van de liberalen. En dat terwijl 2024 politiek niet eens zo ver weg meer is. De volgende verkiezingen worden mogelijk het moment van de waarheid voor de traditionele partijen. Als ze niet opletten, worden ze door de extreme alternatieven van de kaart geveegd. Lachaert beseft dat maar al te goed. Als hij nog een grote vernieuwing wil realiseren, moet het nu wel echt gaan gebeuren. Wetende dat het laatste jaar voor de verkiezingen volledig in het teken van de campagne staat, rest er eigenlijk nog maar twee jaar om alles te voltooien. Het is tijd om de boel op te schudden.

Stuer: "Uiteindelijk zijn het heel liberale tijden: alles waar je als liberaal voor staat, wordt bedreigd, of het nu door China of Facebook is. Al die bedreigingen vormen een ideale reden om er voor te vechten. Ik ben misschien pessimistisch over het zelfreinigend vermogen van partijen. Maar ik ben optimistisch over het feit dat we weer 20 procent kunnen halen. We zijn allesbehalve gedoemd om op 13 procent te blijven hangen."

TEKST ANN DE BOECK - STAVROS KELEPOURIS - BEELD GILLES VRANCKX

Zandraketplant breekt giftige explosieven af

De Morgen - 15 Mei, 2021
Pagina 44
De Morgen

Een genetisch gemodificeerde zandraketplant kan de explosieve stof RDX verwijderen. Die stof lijkt op TNT maar is anderhalf keer sterker. Op oefenterreinen van legerbasisssen sijpelt ze vanuit onontplofte explosieven de grond in, en kan zo grondwater, mens en natuur vergiftigen. In Nature Biotechnology melden Amerikaanse onderzoekers dat ze het DNA van een zandraketplant zo aanpasten dat die RDX kan omzetten in een natuurlijke molecule. Dit ggo op vervuilde terreinen planten, zou de grond kunnen zuiveren.

Eerste oogst gekweekt Noordzeewier op komst

Voor de kust van Nieuwpoort zullen wetenschappers van de UGent volgende week voor het eerst gekweekt zeewier uit de Noordzee halen. Door de golven, stromingen en schurende zandkorrels is het een hele uitdaging wieren te doen groeien en niet 'kwijt te spelen'. Maar nu gokt bioloog Olivier De Clerck op een oogst van honderden kilo's. Dankzij speciale netten waaraan de planten zich hechten, is zijn team erin geslaagd op grote schaal Noordzeewier te kweken zonder dat het wegdrijft. Het wier vangt CO2 op en is een uitstekende vleesvervanger.

Een derde van de planeet kreeg andere functie

Door onder meer landbouw en ontbossing heeft sinds 1960 in totaal 42 miljoen vierkante kilometer van het landoppervlak een andere taak gekregen, schrijven wetenschappers in Nature Communications. Dat komt overeen met jaarlijks een gebied van twee keer zo groot als Duitsland. Zo is er zo'n 0,8 miljoen vierkante kilometer bos verdwenen, en kwam er 2 miljoen vierkante kilometer aan akker- en weiland bij.

Mensen houden van handtastelijke robotten

Welke emotionele impact heeft een robot op ons? Laura Hoffmann (Ruhr Universiteit) ging het na in een experiment waarbij 48 studenten een adviesgesprek kregen met de robot Nao. Hij adviseerde hen een specifieke academische cursus te volgen. Sommigen tikte hij daarbij kort en teder op de hand. De studenten die deze aanraking kregen, waren gemotiveerder om Nao's advies op te volgen en rapporteerden een betere gemoedstoestand dan de anderen.

(BDB)

Natuurwijn, hype of blijver?

De Morgen - 15 Mei, 2021
Pagina 50
* De Morgen : DM Magazine

Na Parijs, Tokio en Los Angeles veroverd te hebben, lijkt natuurwijn ook bij ons goed op weg om elke wijnkaart in te palmen. Maar wat is natuurwijn precies? En klopt het dat je er geen kater van krijgt?

De een vindt het bruisend, stinkend, troebel druivensap, de ander is vanaf de eerste slok verkocht en drinkt nooit nog een glas klassieke wijn. Hoe je het ook draait of keert, natuurwijn kreeg de afgelopen jaren wereldwijd een ware cultstatus aangemeten. Toprestaurants zoals Noma in Kopenhagen en, dichterbij huis, Chambre Séparée van Kobe Desramaults, kiezen uitsluitend voor vin naturel om hun uitgepuurde menu te vergezellen. Ook meer laagdrempelige, no-nonsensrestaurants zoals La Buvette in Brussel en gastrobar Alberte in Gent schenken hun gasten bewust niets anders.

Wijnbars die resoluut de natuurlijke kaart trekken, zijn allang geen uitzondering meer. Die vind je al geruime tijd in voortrekkersteden zoals Tokio, Kopenhagen en Los Angeles, maar komen oorspronkelijk uit Parijs overgewaaid. In dat mekka van de natuurwijn is de wijnrevolutie al sinds de jaren 90 aan de gang. Steeds meer wijnliefhebbers ruilen er de flessen van gerenommeerde namen uit Bordeaux en Champagne in voor de levendige en pure natuurwijnen van kleinschalige domeinen die in de gezellige bar à vins van de hippe arrondissementen vloeien.

Volgens sommelier Daan Guelinckx is de explosieve opkomst van natuurwijn een logische evolutie. "Het bewustzijn rond biologisch, ambachtelijk en lokaal eten is de laatste tien jaar enorm gegroeid. Vanzelfsprekend beginnen we ook onze drank in vraag te stellen. Steeds meer chefs en sommeliers zien in dat het gewoon niet klopt om bij een keuken waarin het pure product centraal staat, een wijn met veel artificiële toevoegingen te serveren."

Daan werkte in het verleden als sommelier in het Antwerpse restaurant Veranda. Binnenkort gaat hij aan de slag in de nieuwe dive bar Osaka: een laagdrempelige, levendige kroeg en de tweede zaak van de eigenaren van het hippe Camino. Het afgelopen decennium zag hij een enorme evolutie in de vraag naar natuurwijn op restaurant. "Davy (Schellemans, chef en eigenaar van Veranda, red.) koos van in het begin resoluut voor natuurwijn. Er was dus geen klassieke wijn verkrijgbaar. Dat heeft destijds aan tafel soms wel voor discussies met klassieke wijndrinkers gezorgd. Ik begrijp dat wel, naar hun smaakpalet en referentiekader ligt natuurwijn zo ver buiten hun comfortzone, is het zo anders dan wat ze gewend zijn. Je moet in feite alles wat je denkt te weten over wijn vergeten en met een open geest drinken. Maar de laatste jaren is het klimaat volledig gedraaid en hoef ik natuurwijn amper nog te verdedigen. Mensen hebben zin in speciale, uitdagende wijnen die hun smaakpapillen wakker schudden. Ze gaan zelfs op zoek naar restaurants die voornamelijk natuurlijke wijnen op de kaart hebben."

Volgens sceptici is natuurwijn een hype, een trend van de laatste jaren, opgepikt door hippieboeren. Griet Priem van SIP, een vernieuwend concept waarbij ze natuurwijn aan je gemoedstoestand paart, gelooft alvast niet in die tijdelijke trend. "Natuurwijn is niets nieuws onder de zon. Integendeel, het proces is véél ouder dan de industriële manier waarop klassieke wijn gemaakt wordt. Die nieuwe manier van werken ontstond pas in de jaren 50. Daarvoor dronk men enkel natuurwijn. Die ontstond achtduizend jaar geleden in Georgië, de bakermat van natuurwijn. De nu zeer populaire oranje wijn is eigenlijk de witte wijn van destijds. Vandaag wordt, om witte wijn te maken, meestal enkel het sap gebruikt. Bij oranje wijn daarentegen gaan de schillen gewoon mee de gistkuip in, net zoals bij de blauwe druiven van rode wijn. De schil geeft de wijn niet enkel zijn oranje kleur, ze zorgt ook voor de typische tannine-smaak die je ook in rode wijn proeft", legt Griet uit.

Ze vergelijkt het verschil tussen conventionele en natuurwijn met twee verschillende muziekgenres. "Het zijn compleet verschillende stijlen. Een klassieke wijn kan volgens de regeltjes perfect gemaakt zijn, maar smaakt daardoor vaak ook wat gestuurd. Je voelt dat het gekunsteld is. En bovendien is perfectie vaak saai. Bij natuurwijn sturen de druif en andere omgevingsfactoren, zoals het weer, de richting van de smaak, en die is meestal niet helemaal perfect. Maar dat maakt het juist interessant en zinnenprikkelend", zegt Griet.

Hocus pocus

Biowijn, biodynamische wijn, natuurwijn. Eén pot nat, toch? "Er heerst inderdaad nogal wat verwarring rond de terminologie", stelt natuurwijnimporteur Wouter De Bakker van Terrovin, die in 2007 de wedstrijd 'Eerste sommelier van België' won. "We kunnen zeggen dat alle natuurwijn biologisch is, maar niet elke biowijn is natuurwijn. Beide wijnen worden van biologisch geteelde druiven gemaakt. In de wijnranken wordt dus puur natuur en volgens strenge, wettelijk vastgelegde principes gewerkt. Het verschil zit 'm voornamelijk in de wijnkelder, bij het maken van de wijn. Een bioboer mag nog steeds, weliswaar onder striktere voorwaarden en in mindere mate dan bij conventionele wijn, chemische stoffen toevoegen aan de wijn, iets wat totaal niet past in de ideologie van een natuurwijnmaker. Die gaat in alles een stap verder en neemt ook sommige principes uit de biodynamie over. Zo besproeien veel natuurwijnboeren hun wijngaarden met homeopathische kruidenaftrekels van valeriana om de ranken tegen nachtvorst te beschermen en wordt er met de stand van de maan rekening gehouden.

"Twintig jaar geleden vond ik die biodynamische aanpak een beetje hocus pocus, maar toen ik met eigen ogen zag hoe een volledig kapotgehagelde wijngaard door middel van kruidenpreparaten in een paar weken tijd herstelde, stond ik van verbazing aan de grond genageld. Maar ook hier geldt dat niet elke biodynamische wijn natuurwijn is. Het charter van de biodynamie is lakser wat de wijnkelder betreft. Er mag nog iets meer sulfiet toegevoegd worden en ook filteren is gangbaar. Er is geen eenduidig kader of wettelijke regelgeving die natuurwijn definieert en dat maakt het soms wat onduidelijk", legt Wouter uit.

naakte wijn

Natuurwijn wordt vaak ook wilde, levende, rauwe of zelfs naakte wijn genoemd. Want niet alleen rond de smaak, maar ook rond de benaming hangt in de sector veel controverse. Is niet álle wijn natuurlijk? Volgens Hugo D'Haene van A Taste Affair, een natuurlijke-wijnimporteur, klopt die stelling niet helemaal. Zeventien jaar geleden dronk Hugo, als fervent wijnliefhebber, zijn eerste glas natuurwijn. Niet veel later verkocht hij zijn waardevolle conventionele wijnkelder en startte met volle overtuiging een zaak gespecialiseerd in natuurwijn. "Conventionele wijnen bevatten veel sulfiet en chemische additieven. Zowel in de wijngaard zelf als in de kelder wordt kwistig gebruikgemaakt van onnatuurlijke producten. De bacteriën en gisten die van nature op de druif aanwezig zijn en die mee het karakter van de wijn bepalen, worden doodgespoten en achteraf kunstmatig weer opgebouwd. De consument is zich daar niet altijd van bewust, aangezien er voor de wijnsector geen verplichting geldt om de toegevoegde ingrediënten, met uitzondering van het algemene 'contient sulfites', op het etiket te vermelden. Bij een natuurwijnmaker werkt het net andersom. Die heeft niets te verbergen en vertelt graag wat er in zijn flessen zit: gefermenteerd druivensap, niets meer, niets minder", zegt Hugo.

big business

Het idyllische beeld van wijnboeren die met paard en kar door hun wijngaarden trekken, gaat voor de conventionele wijnbouw al enige tijd niet meer op. Na de Tweede Wereldoorlog werd wijnbouw, door de modernisering van de wijngaarden en de betere kennis van chemie, een echte industrie en dus big business. Oenologen (wijnbouwtechnische wetenschappers) deden hun intrede en standaardiseerden het volledige proces.

Hugo verduidelijkt: "Wie in Frankrijk de regio op zijn etiket wil plaatsen, moet aan de door het AOC (appellation d'origine contrôlée) opgelegde regels rond productieproces en smaak voldoen. Kortom, een Chablis uit de Bourgogne moet naar het door hen opgestelde smaakprofiel van een Chablis uit de Bourgogne smaken. De wijn wordt blind geproefd en beantwoordt hij niet aan die smaaknormen, dan valt hij onder de algemene noemer 'vin de France', een benaming met een minderwaardige connotatie. De conventionele wijnindustrie heeft er dus alle belang bij om de smaak van zijn sap zodanig te manipuleren dat hij binnen de lijntjes van dat framework past. Er worden kunstgisten toegevoegd die voor een typisch passievrucht aroma zorgen, houtsnippers die rijping op vat imiteren, suiker om body te geven en hoge concentraties sulfiet om te stabiliseren. Dat vertaalt zich in wijnen die het smaakpalet van de massa gemakkelijk kunnen bekoren, maar zeer voorspelbaar en eentonig zijn. Natuurwijn daarentegen leeft, zit vol emotie en evolueert continu. Zo kan de eerste slok van je glas helemaal anders smaken dan de laatste. Natuurwijn draait om zo weinig mogelijk menselijke interventie, zowel op het land als in de kelder. Er wordt enkel met zachte hand ingegrepen als het echt niet anders kan."

Bye bye katers?

Die zachte hand verwijst niet zelden naar het gebruik van het bewaarmiddel sulfiet. Overmatig sulfiteren wordt door natuurwijnliefhebbers als grote boosdoener van de beruchte kater gezien. Maar is het echt zo dat je van natuurwijn de dag nadien geen houten kop krijgt? Professor Bruno De Meulenaer, van de vakgroep levensmiddelentechnologie, voedselveiligheid en gezondheid van UGent, heeft daar zo zijn twijfels over. "Het antwoord op die vraag is niet eenduidig, maar wanneer je te veel drinkt, is het logisch dat je de dag nadien bepaalde vergiftigingsverschijnselen zoals hoofdpijn of misselijkheid ervaart. We moeten het niet ver gaan zoeken: alcohol is daar in eerste instantie de oorzaak van. Alcohol is voor alle duidelijkheid geen additief, maar ontstaat tijdens het gistingsproces en is dus een volledig natuurlijke component die vanzelfsprekend ook in natuurwijn aanwezig is. Ook tannine, nog zo'n natuurlijk bestanddeel dat in beide types wijn terug te vinden is, kan aanleiding geven tot hoofdpijn. Al kunnen toegevoegde stoffen zeker ook hun steentje bijdragen aan het katergevoel. Zo is sulfiet een gekend allergeen en sommigen reageren er dan ook slecht op. Mensen die er gevoelig aan zijn, drinken dus misschien beter natuurwijn met veel lagere concentraties sulfiet. Maar over het algemeen zie ik weinig linken tussen het katergevoel en toegevoegde additieven", aldus de professor.

ONZE 5 FAVORIETE NATUURWIJNEN

Esprit Vendangeur Macération 2019

Deze ongefilterde, oranje fles bevat 100% pur jus. Wijnmakers Alexandre Coulange en Astrid Lerouxel van Domaine Thuronis lieten de gekneusde sauvignons blancs meer dan acht maanden in aardewerken amforen rijpen, waardoor ze hun tannine, kleurstoffen en aroma's ten volle aan het druivensap konden afgeven. Anders dan houten vaten, die mee de smaak van de wijn bepalen, intervenueert dit eeuwenoude terracottarecipiënt niet, waardoor een zuivere fruitsmaak naar voren komt, met een mooi gebalanceerde wijn als resultaat. Nuances van rijpe perzik en nectarines gevolgd door exotische ananas in de neus. De eerste slok is een ware fruitexplosie, gevolgd door subtiele tannines, kruidigheid en een vleugje zilt. Een gelaagde en mooi gebalanceerdewijn met een aangename aciditeit en lange afdronk. Ook de andere wijnen van dit domein zijn de moeite waard.

Te koop bij A Taste Affair in Gent, atasteaffair.com, 25 euro

Paltières 2019

Zoals haast alle wijnen uit de Beaujolais-regio wordt de gamay-druif aangewend om deze parel te verwezenlijken. De wijnmakers in kwestie zijn de grote vriendelijke reus Raphaël Beysang en zijn kersverse Canadese bruid Emélie Hurtubise. Paltières is een wijn die barst van de energie. Deze lichte wijn heeft net genoeg 'fun' om het spannend te maken, maar is niet te raar om argwaan te veroorzaken. Je ruikt meteen dat het een natuurwijn is, hij toont zich ietwat rustiek. Wat daarop volgt is echter een uitbarsting van smaken: lichtrood fruit, bloemen, er zit zelfs iets kruidigs in. Zoals tekenend is voor een jonge Beaujolais staat het fruit voorop. De wijn is uitgesproken maar alle smaken zijn mooi in harmonie. Pak je picknick in en ga genieten!

Te koop bij Camino en Roeland Fort in Antwerpen, 23 euro

Anarchie 2018

2018 was een extreem droog wijnjaar. De silvaner-druiven, gebruikt om deze karaktervolle oranje wijn te maken, bleven aan hun oude wijnstokken klein maar zeer gezond. Ze werden vroeg geoogst waarna ze een korte maceratieperiode van drie weken kregen. Na persing mocht de wijn een jaar rijpen in oude houten vaten. Het resultaat is een beendroge, expressieve wijn met uitgesproken sinaasappeltoetsen in de neus. Fris en relatief laag in alcohol (11,5%) waardoor deze orange lekker wegdrinkt. De mond wordt gevuld met aroma's van groene appel en een subtiel bitter kantje waarin ik pompelmoes en sinaasazeste proef.

Te koop bij SIP in Gent, sipmebabyonemorewine.com, 22 euro

Pause Canon Rouge 2019

Een natuurwijn, gemaakt volgens biodynamische principes, met een verbluffende prijs-kwaliteitsverhouding. Juicy, fizzy en fruitig, deze lichtrode wijn heeft het allemaal. Pause Canon, een blend van gamay en merlot, is een echte dorstlesser met veel leven en uitgesproken aroma's van rijp zomerfruit zoals aardbei, kers, bosbes en veenbes. Ideaal wijntje voor mensen die niet van zware, tanninerijke rode wijnen houden. Serveer hem lichtgekoeld bij een charcuterieplankje op een zwoele zomeravond.

Te koop bij Cuvée in Brugge, cuvee.be, 12,50 euro

Mélodie de Silex 2018

Wouter De Bakker van Terrovin maakt al enkele jaren wijn voor eigen gebruik, van druiven die hij bij bevriende natuurwijnmakers koopt. Dit jaar verkoopt hij die voor het eerst. Wouter zweert bij handmatige bewerking, van oogsten tot bottelen, om zo een maximale expressie en uiterste complexiteit uit deze druiven te halen. Deze Mélodie de Silex 2018 is een sauvignon blanc afkomstig uit de Loire-regio die bekendstaat om zijn bodem van vuursteen. Hij kreeg een jaar vinificatie op mandflessen om de puurheid nog meer te accentueren. Daarna liet Wouter de flessen nog eens anderhalf jaar op fles rijpen. Wat resulteert in een evenwichtige wijn met veel complexiteit, kruidigheid en mineraliteit. Wees er snel bij, want de oplage is met 180 liter uiterst beperkt.

Te koop bij Terrovin in Antwerpen, terrovin.be, 16,5 euro (50cl)

TEKST LOUISE DE BRABANDERE BEELD DAMON DE BACKER

Race tegen de klok: hoe computers non-stop naar virtuele goud delven

Het Belang van Limburg - 15 Mei. 2021

Pagina 6

* Het Belang van Limburg : Plus: West, Plus: Noord, Plus: Hasselt, Plus: Oost, Plus: Zuid-West, Plus: Genk

Vorige maand nam de politie bij een inval in een wietplantage ook computers in beslag. Die werden gebruikt voor bitcoin mining, het systeem om nieuwe cryptomunten te vinden en tegelijk het bitcoinnetwerk te beveiligen. Iedereen kan minen en het is perfect legaal, maar recente studies tonen aan dat het een energieverblindend proces is. Maar hoe werkt bitcoin mining nu precies?

Zelf bezit hij geen bitcoins of andere virtuele munten, maar professor computersecurity Bjorn De Sutter van de UGent kent er wel alles van. Al drie jaar doceert hij het vak blockchaintechnologie waarvan bitcoin een toepassing is. Maar laten we beginnen bij het begin.

Waarom werd er eigenlijk ooit beslist om een virtuele munt te creëren?

“De kiem werd al gelegd in de jaren 80 tijdens de zogenaamde crypto wars. Er groeide weerstand tegen het feit dat overheden en financiële instellingen door ICT-evoluties veel data over burgers konden verzamelen, bijvoorbeeld over financiële transacties. Uiteindelijk hebben verschillende rebellerende computerspecialisten - de zogenaamde cypherpunks - software ontwikkeld om de privacy van de gewone burger te kunnen beschermen. Een eigen virtuele munt zonder inmenging van de overheid of een centrale bank paste in diezelfde filosofie.”

Op 31 oktober 2008 publiceerde Satoshi Nakamoto de paper 'Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System' waarin hij het concept van de virtuele munt en de bijhorende technologie neerschreef. Wie is die persoon?

“Dat blijft een mysterie. Sommigen claimen dat ze achter het pseudoniem zitten, andere personen die genoemd worden ontkennen dan weer. Het zou de Amerikaanse computerprogrammeur Hal Finney kunnen zijn, of iemand anders. Misschien is het niet één persoon, maar een groep mensen. In ieder geval is Finney er vanaf het begin bij, hij was betrokken bij het programmeerwerk dat bitcoin heeft gemaakt tot wat het vandaag is. Tot dan was het niet meer dan een concept over hoe je een betaalsysteem zonder centrale controle op poten kon zetten.”

Werd bitcoin al vanaf het begin ontwikkeld als een echt betaalmiddel?

“Ja. Het voldoet ook aan alle voorwaarden van een munt. Het belangrijkste is dat mensen geen geld van anderen mogen kunnen stelen en dat ze het geen twee keer mogen uitgeven. Verder moet het schaars zijn, opdeelbaar in kleinere hoeveelheden en niet gemakkelijk om bij te maken, anders riskeer je inflatie. Er is een eindig aantal bitcoins: 21 miljoen stuks. Dat is vastgelegd in het protocol dat alle gebruikers erkennen.”

Financiële transacties worden vandaag geregeld door banken en andere monetaire instellingen. Wie regelt dat bij bitcoin?

“De bitcoincommunity zelf. Mensen die met cryptomunten bezig zijn willen niet dat centrale banken of kredietbedrijven als Visa of MasterCard hun geldzaken regelen. Het Amerikaanse bedrijfje DigiCash introduceerde eind jaren 80 al enkele principes van de bitcoin, maar er waren problemen. Als een bedrijf niet genoeg klanten heeft, is het moeilijk om een eigen monetair ecosysteem vlot uit te rollen. Om macht te verwerven met een munt heb je een kritische massa van gebruikers nodig, zoals bij de euro of de dollar. Bovendien zat nog altijd alles gecentraliseerd bij DigiCash. Bij een cyberaanval op de computers van dat bedrijf zouden alle data gestolen kunnen worden.”

Hoe heeft Nakamoto dat opgelost?

“Bij bitcoin worden alle transacties bijgehouden in een digitaal logboek dat voor iedereen raadpleegbaar is. Om de tien minuten worden zo'n 2.000 transacties verzameld en in een block gestoken ter controle. Als die goedgekeurd zijn, wordt deze block aan het logboek vastgemaakt. Zo ontstaat een ketting of de blockchain. Het logboek beschrijft wie welk bedrag aan bitcoins heeft. Dat is niet gekoppeld aan een naam, maar aan een publiek adres dat je gemakkelijk kunt aanmaken. Daarbij hoort een private sleutel die alleen de eigenaar kent. Vergelijk het met een gewone bank. Iedereen kan geld op eender welke rekening storten, maar alleen de gebruiker met de juiste pincode kan aan het geld. De boekhouding is transparant en iedereen kan checken of een bepaalde bitcoin geen twee keer uitgegeven is. Die controle kan je overlaten aan anderen. Het zijn de miners die dat doen voor de hele community. Zij controleren de transacties per block, houden het logboek bij en ontvangen daarvoor nieuwe bitcoins. Ze produceren dus nieuwe munten en staan tegelijkertijd garant voor de veiligheid van het systeem.”

Zo'n systeem valt of staat bij de betrouwbaarheid van de miners? Hoe kies je hen?

“Je zou denken dat een computer voor elke block iemand anders willekeurig aanduidt. Maar omdat het gemakkelijk is om publieke adressen aan te maken, zou ik in principe 3 miljoen adressen kunnen maken en dan lijkt het alsof ik 3 miljoen mensen vertegenwoordig in het netwerk. Als het netwerk voor de rest bestaat uit 1 miljoen andere gebruikers met elk één adres, dan heb ik bij een willekeurige aanduiding drie kansen op vier om het volgende block te mogen controleren en de bijhorende vergoeding te innen. Dat is niet meer te vertrouwen.”

Loting door een computer is dus geen optie. Hoe dan wel?

“Via het juiste gebruik van cryptografie en mining.”

U voelt de vraag al komen. Wat is mining precies?

“Eenvoudig uitgelegd: een cryptografisch puzzeltje oplossen. Die puzzels werken via zogenaamde hashfuncties. Wiskundig gezien zijn dat krachtige functies met een specifiek karakter. Als je een inputwaarde geeft - een reeks van enen en nullen - dan wordt via de functie een andere reeks van nullen en enen berekend. In die richting is de berekening gemakkelijk uit te voeren. Omgekeerd, via de output terugrekenen om de juiste input proberen vinden, dat is quasi onmogelijk. De enige manier om dat te doen is brute forcing, een techniek waarbij computers zo veel mogelijk inputwaarden proberen tot de juiste is gevonden. Dat is zwaar computerwerk, vandaar de verwijzing naar minen. Wereldwijd zijn er duizenden mensen hetzelfde aan het doen, dus het is een race tegen de klok.”

Waarom is het een race?

“De winnaar is de computer die toevallig als eerste een juiste input gevonden heeft tijdens het brute forcen. Deze miner heeft dan het recht verworven om een block goed te keuren. In ruil voor zijn computerwerk krijgt de miner vandaag een vast bedrag van 6,25 bitcoins - ongeveer 270.000 euro - per block én een kleine vergoeding voor elke transactie in dat specifieke block. Het is dus heel belangrijk dat je meteen aan het netwerk bekendmaakt dat je de code gekraakt hebt. De rest kan dat gemakkelijk verifiëren. Gemiddeld duurt het 10 minuten vooraleer miners de code voor een block hebben ontcijferd. Daarna begint de race opnieuw. En dat telkens om de 10 minuten, 24 uur aan een stuk.”

Als meer mensen beginnen te minen en dus extra hardware in de strijd wordt gegooid, neemt dan de wereldwijde rekenkracht niet toe?

“Ook daar is op voorhand aan gedacht. Het systeem houdt bij hoe snel de cryptopuzzels worden opgelost. Om de twee weken past het de moeilijkheid van de puzzels aan het tempo van de miners aan. Zo duurt het weer ietsje langer voor de oplossing wordt gevonden.”

Via de cryptopuzzels heeft inderdaad iedereen een kans om de hoofdvogel af te schieten, maar het komt er toch op aan hoeveel rekenkracht je hebt.

“Klopt, en dat is ook wel een pijnpunt geweest in het verleden. Wie investeerde in hardware kon meer berekeningen per seconde doen dan andere miners. En dus had je ook meer kans om op de juiste inputwaarde te botsen. In de beginjaren waren er maar weinig miners actief. Zij gebruikten gewone computers voor de

berekeningen. Totdat de Amerikaan Laszlo Hayneez in 2010 ontdekte dat dit veel sneller ging met een GPU, een grafische processor die normaal gebruikt wordt om computergames te spelen. Door het gebruik van die specifieke hardware wist Hayneez op korte tijd veel bitcoins te verzamelen. Die waren op dat moment eigenlijk nog niets waard. Hij vroeg zich af of je bitcoin ook effectief als betaalmiddel kon gebruiken en lanceerde daarom op 22 mei 2010 een oproep. Hayneez vroeg wie voor 10.000 bitcoins - toen zo'n 35 euro waard - twee pizza's aan huis kon leveren. Een lokale pizzabakker ging op het aanbod in en daardoor kreeg bitcoin zijn legitimiteit. Hayneez had bewezen dat het als betaalmiddel kon dienen. Nog elk jaar wordt 22 mei door de community herdacht als Bitcoin Pizza Day. Aardig detail: die twee pizza's van ruim tien jaar geleden zouden aan de huidige koers overigens meer dan 425 miljoen euro waard zijn."

Dus hoe beter de hardware, hoe meer kans op succes de miners hebben?

"Ja. Als je vandaag beslist om op je eentje te gaan investeren in mininghardware, dan is de kans zeer klein dat je in het eerste jaar de race eens gaat winnen. Dus wat doen de meeste mensen? Ze sluiten zich aan bij een mining pool. Dat is een groep die samenwerkt om de cryptopuzzels te kraken zonder dubbel werk te verrichten. Als er iemand van de groep wint, worden de opbrengsten verdeeld pro rata de hardware die de deelnemers hebben ingezet. In 2014 is een mining pool echter zo groot geworden dat het meer dan de helft van de rekenkracht van het hele bitcoinsysteem vertegenwoordigde."

Dat betekent dat de beslissingsmacht over de transacties vaak bij dezelfde groep lag. Brengt dat het hele systeem niet in gevaar?

"Inderdaad. Iedereen in de bitcoincommunity heeft er baat bij dat het vertrouwen in het systeem overeind blijft, anders zakt de virtuele munt in waarde. De mining pool heeft daarom snel beslist om zich op te splitsen in kleinere groepen. Maar niemand weet of die groeperingen nu ook echt onafhankelijk van elkaar werken. Bovendien gebeurt zo'n driekwart van alle miningactiviteiten in China. Je kunt je afvragen hoezeer die bedrijfjes ginder echt onafhankelijk zijn en niet door de overheid gecontroleerd of gestuurd worden. Dat is toch wel een probleem."

De laatste tijd worstelen autofabrikanten en gamebedrijven wereldwijd met een tekort aan computerchips. Er wordt gezegd dat de mininggekte daar een rol bij speelt.

"Het brengt vandaag op om te minen omdat de koers van bitcoin zo hoog staat. Vandaag bestaan er chips die gespecialiseerd zijn om hashfuncties te berekenen en minder energie verbruiken. Er zijn in de wereld maar een beperkt aantal bedrijven die massaal chips kunnen fabriceren. Door de coronacrisis was er minder vraag naar auto's en daarom hebben sommige chipsfabrikanten zich aangepast aan de noden van miners."

Aan de universiteit van Cambridge werd becijferd dat bitcoin mining 0,55 procent van alle energie op aarde verbruikt. In 2019 ging het in totaal over 121,06 terawattuur (tWh). Ter vergelijking: België verbruikte als land in hetzelfde jaar 'slechts' 82 tWh.

"Minen kost inderdaad heel veel energie en de energiekost van bitcoin is hoger dan bij banken, maar dat is niet louter verspilling omdat de veiligheid van het systeem ermee gegarandeerd wordt. Er bestaan vandaag wel al alternatieve mechanismes naast die cryptopuzzels, die veel minder energie verslinden. Voor Ethereum, een andere populaire blockchain, is de overgang naar zo'n alternatief recent opgestart."

Sommige zonnepaneleneigenaars denken eraan om hun groene energie te gebruiken voor het minen in plaats van hun stroomoverschotten op het net te zetten. Heeft dat zin?

"Je kan op voorhand berekenen wat het eventueel zal opleveren als je in een mining pool stapt. De opbrengst hangt af van de hardware die je inbrengt, maar als je de energie gratis hebt door zonnepanelen, schakel je al meteen die kosten uit. Kan interessant zijn, maar dat moet iedereen voor zichzelf uitmaken."

In 2140 zou de allerlaatste bitcoin gemined worden. Wat gebeurt er dan? Wat gaat dan nog de drijfveer zijn om transacties goed te keuren als er niks meer te verdienen valt?

"Dat is onduidelijk. Ik kan daar als ingenieur-computerwetenschapper niet op antwoorden, dat is voer voor economen. Om de vier jaar halveert de vergoeding die je krijgt per gecontroleerd block. Misschien is het tegen dan niet meer rendabel om te minen omdat het meer kost aan energie en hardware dan dat het nog oplevert. Veel hangt ook af van de waarde van de bitcoin op dat moment. Wie zal het zeggen?"

Onze munten staat tegenover een goudvoorraad of een economie. Wat is een bitcoin eigenlijk waard. Wat staat ertegenover?

"Bitcoin is puur virtueel, net zoals ons gewoon geld vandaag. Als je meer dan 100.000 euro op je spaarrekening hebt staan en de bank gaat failliet, dan ben je alles boven die 100.000 euro ook kwijt. Dus zo virtueel is ons 'echt' geld ook."

Is het mogelijk om na die 21 miljoen bitcoins er nieuwe bij te maken? Zoals centrale banken geld kunnen bijdrukken?

"Nee. Op dat vlak is er meer inflatiecontrole bij bitcoin dan bij de Europese Centrale Bank (ECB). Als er door de

coronacrisis bijvoorbeeld meer geld nodig is om bedrijven te helpen, dan kan de ECB beslissen om geld bij te drukken. Bij bitcoin gaat dat dus niet. Er zijn 21 miljoen munten bitcoins en dan houdt het op.”

Er wordt geschat dat 20% van alle bitcoins - ongeveer 140 miljard dollar - verloren is of vastzit op rekeningen. Onlangs was er het verhaal van een man die voor 180 miljoen euro aan bitcoins op een harde schijf had staan, maar zijn paswoord vergeten was.

“Brute pech, want die bitcoins zijn voorgoed verdwenen. De private sleutel om aan een bitcoinrekening te kunnen is 160 bits lang. Die is op dit moment niet te kraken. Als je voor elke zandkorrel op aarde evenveel planeten hebt en op al die planeten zou je telkens nog eens zoveel zandkorrels hebben als op aarde, dan nog zijn er minder zandkorrels in het heelal dan het aantal mogelijkheden om zo'n paswoord te kraken. Met quantumcomputers zou het ooit misschien wel nog lukken, maar daar zou ik nu niet op hopen.”

Ligt het succes van bitcoin niet in het feit dat het nuttig is voor criminele toepassingen: anoniem betalen zonder digitale sporen achter te laten.

“Misschien. Lange tijd is dat het echte wereldwijde gebruik geweest. Het gebruik van bitcoin als betaalmiddel in het dagelijkse gebruik was te beperkt. Nu is dat veranderd. Echt anoniem is het ook niet, er zijn andere cryptomunten die de anonimiteit van de eigenaar beter beschermen.”

Waarom is er zo veel kritiek op bitcoin? Voelt het bastion van oude bankiers zich aangevallen?

“Ik denk het wel. De waarde van bitcoin wordt wel ongelofelijk gehypet. Het is wat de mensen ervoor willen geven, maar dat is met gewoon geld ook zo. De euro en de dollar schommelen ook ten opzichte van elkaar zonder dat er een echte waarde achter zit, maar die worden door veel meer mensen stabiel gehouden. Bij cryptomunten is dat nog niet zo.”

Elon Musk van Tesla kocht onlangs voor anderhalf miljard dollar bitcoins en de waarde schoot als een raket omhoog. Als één persoon zo verstorend kan zijn, is dat niet de zwakte van zo'n cryptomunt?

“Ja, het is ongelofelijk gevoelig voor hypes. Nu, nieuw is dat niet. Hedgefundeurs proberen op de beurs ook de koers van bepaalde aandelen naar boven of naar beneden te praten. Ook de beurs is gevoelig voor hypes. Kijk maar wat er vorige maand met de aandelen GameStop is gebeurd.”

Roel Damiaans

Les francophones plus réticents

L'Avenir - 15 Mei. 2021

Pagina 11

* L'Avenir : Luxembourg, Le Courrier, Basse Sambre, Le Jour Verviers, Huy-Waremme, Namur, Le Courrier de l'Escaut, Brabant Wallon, entre Sambre et Meuse

Plus d'un francophone non vacciné sur trois est opposé à la vaccination. C'est plus qu'au nord du pays.

Les néerlandophones sont nettement plus favorables à la vaccination que les francophones. Si 71% des non vaccinés du nord du pays sont favorables au vaccin contre le Covid-19, ils ne sont que 51% à l'être à Bruxelles et en Wallonie.

À l'inverse, 38% des francophones qui ne sont pas encore vaccinés aujourd'hui sont opposés à la vaccination, contre seulement 20% des Flamands, selon le trentième rapport du baromètre de la motivation mis au point par l'UGent, l'UCLouvain et l'ULB, relayé vendredi par le journal Le Soir et les quotidiens Sudpresse.

«Cette différence linguistique s'était comblée en février, mais elle s'est creusée depuis mars», constate Olivier Luminet, professeur de psychologie de la santé à l'UCLouvain et membre du groupe d'experts psychologie et corona. «Le risque majeur, après avoir parlé longtemps du fait qu'il n'y avait pas assez de doses, c'est qu'on risque désormais d'avoir assez de doses mais pas assez de personnes pour venir se les faire administrer...», ajoute le professeur néolouvaniste.

Cette réticence pourrait mettre en péril l'objectif d'atteindre une couverture vaccinale de 70% de la population.

Mais les opinions sur la vaccination peuvent évoluer puisque 74% des personnes qui ont pris part au baromètre indiquent avoir révisé positivement la question au fil du temps. Ainsi, sur 100% des gens qui refusaient «sans aucun doute» d'être vaccinés, ils ne sont plus que 66% à être aussi «négatifs».

Interrogés sur les raisons de leur changement d'avis, les sondés évoquent principalement le discours des médecins (59%), des pharmaciens (28%) et des experts (22%).

La Suisse, source d'inspiration intarissable pour réformer la Belgique

L'Echo - 15 Mei. 2021
Pagina 19
L'Echo

Si nous devons prendre la Suisse comme modèle, ne nous limitons pas à sa structure étatique mais inspirons-nous aussi de sa gouvernance, de son système fiscal et de la sobriété des politiciens.

Les chrétiens-démocrates flamands (CD&V) ont récemment surpris en proposant de s'inspirer de la Suisse comme modèle pour une réforme institutionnelle (1). Participation citoyenne par référendum, ancrage local de la politique à travers les cantons et travailler ensemble au niveau confédéral sur ce qui est plus efficace à faire en commun.

Qui pourrait être contre ? La plupart des partis politiques, y compris la NVA, ont répondu avec enthousiasme. De fait, le modèle suisse applique à la perfection le principe de subsidiarité. Au niveau confédéral, on y retrouve ainsi la défense, les affaires étrangères, la justice, les finances, l'économie et la politique environnementale.

Si nous devons appliquer ce modèle à la lettre, cela conduirait chez nous à une refédéralisation des politiques économiques et environnementales. Mais si nous voulons vraiment prendre la Suisse comme modèle, ne faut-il pas alors prendre aussi en exemple leur schéma de fonctionnement pour l'administration et le financement de l'État ?

Des services publics efficaces

La Suisse et la Belgique ont tous deux des gouvernements de type-lasagne (multiples couches) sauf que la Suisse est beaucoup plus efficace que la Belgique.

Illustration bien connue, mais néanmoins avérée: en Suisse les trains arrivent à l'heure. La Belgique, en revanche, est le pays où, après l'Italie, les trains sont les moins ponctuels. L'efficacité des services publics suisses est l'une des principales raisons pour lesquelles le pays se classe si bien en matière de compétitivité avec une 5e place mondiale sur 141 pays analysés (2).

La Belgique, elle, rétrograde chaque année et occupe désormais la 22e place. Ce sont principalement son manque de vision (94e place) et la lourdeur de son administration gouvernementale (91e place) qui lui sont néfastes.

La Suisse, pour sa part, se classe respectivement en 13e et 8e position. En termes d'efficacité des dépenses publiques, la Belgique se classe 62e, la Suisse 9e. En matière de dépenses publiques, la Belgique plafonne à 52% du PIB tandis que la Suisse est à 33%. Pour mémoire, diverses études ont déjà démontré que l'intervention publique optimale se situait entre 35 et 42%... Coût salarial et impôts

Continuons la comparaison. Le coût salarial, en Suisse, est, en moyenne, de 81.800 dollars par an soit plus ou moins l'équivalent de la Belgique (81.000 dollars). Si nous sommes donc au même niveau, où est la différence ?

Eh bien, vu que l'Etat y est moins gourmand, 78% de ce coût salarial retourne aux salariés suisses ; en Belgique c'est seulement 48%. Plus précisément, la Suisse paie 10% d'impôt sur le revenu, 6% de cotisation de sécurité sociale des employés et 6% de cotisation de sécurité sociale de l'employeur, laissant ainsi 63.800 dollars aux salariés.

Les chiffres respectifs concernant les travailleurs belges sont de 19,2%, 11% et 21%, laissant, à l'arrivée, aux salariés belges quelque 39.000 dollars. Avec un même coût salarial, les Suisses se retrouvent donc avec 60% de plus dans leur poche. Et pourtant, malgré cette différence notable, la Suisse ne figure même pas parmi les pays en tête des classements mondiaux. Elle ne se classe que 71e à cet égard dans l'indice de compétitivité évoqué ci-dessus.

En ce qui nous concerne, la Belgique pointe à la 140ème position sur... 141 pays. Il n'y a qu'un seul pays au monde où les impôts sur les salaires sont aujourd'hui plus élevés qu'en Belgique : oui, c'est la France.

Mais revenons à la Suisse. Quiconque y accumule un capital grâce à ce salaire net élevé, le transmet à son/ses enfant(s) à son décès. Dans la plupart des cantons suisses, l'héritage envers les enfants est exonéré d'impôts. En Belgique, faut-il le rappeler, on paie déjà 27% à l'État belge à partir de 250.000 euros.

Le lecteur critique rétorquera que la faiblesse de ces impôts entraînera sûrement des déficits budgétaires et des dettes élevées. Mais il n'en est rien. Depuis 1983, la dette belge représente plus de 100% du produit intérieur brut (PIB) et se situe actuellement à 115%. En Suisse, ce ratio s'affiche à 41% du PIB. Culte de la personnalité

On relèvera aussi que les Suisses ont pour horreur le culte de la personnalité pratiqué par les politiciens. Faisons

le test. Qui connaît le nom du président suisse ? La plupart d'entre nous l'ignorent probablement.

Les Suisses n'apprécient, en réalité, pas du tout le narcissisme des politiques parce qu'ils estiment que les ministres - comme le suggère le sens étymologique du mot - doivent être au service du peuple. C'est au point où les ministres qui ont tendance à être tout le temps présents dans les médias n'ont guère une longue vie politique en Suisse.

Voilà évidemment encore un contraste frappant avec le nombrilisme de nos politiciens qui se précipitent à la moindre occasion dans les médias, quitte à participer à des programmes populaires à la télé.

Si, en rêvant un peu, nous prenions effectivement la Suisse comme modèle, ne nous limitons pas à sa seule structure étatique mais inspirons-nous aussi plus généralement de sa gouvernance, de son système fiscal et de la sobriété de leurs politiciens.

(1) L'Echo 10/05/21 Le CD&V propose une réforme de l'Etat inspirée de la Suisse(2) Global competitiveness Index 2019 Rankings du World Economic Forum

Rudy Aernoudt Professeur à l'UGent

Le salaire minimum, nouvelle pierre d'achoppement sociale?

 L'Echo - 15 Mei. 2021

Que ce soit via le Groupe des Dix ou le gouvernement, le salaire minimum est appelé à évoluer dans les prochaines années. Voici un tableau succinct des enjeux.

Les interlocuteurs sociaux, qui ont échoué à s'entendre sur un plafond d'évolution des salaires pour 2021-2022, ont l'occasion de redorer leur blason en s'accordant sur quatre dossiers-clés, dont la revalorisation du salaire minimum. Si le Groupe des Dix (G10) n'aboutit pas, c'est au sein du gouvernement que le point sera tranché. Tentons d'y voir plus clair en cinq questions.

Lire aussi | Une lueur d'espoir pour la concertation sociale 1/ À combien s'élève le salaire minimum ?

Première difficulté, et non des moindres, il faut s'entendre sur ce dont on parle. En Belgique, quand on évoque le salaire minimum, on se réfère généralement au revenu minimum mensuel moyen garanti, le RMMMGM dans le jargon technique. Actuellement, il oscille entre 1.625 euros et 1.688 euros brut par mois, soit environ 9,8 euros de l'heure. Dans l'Union européenne, trois pays disposent d'un salaire minimum plus élevé: les Pays-Bas, l'Irlande et le Luxembourg

"Dans les faits, peu de travailleurs sont à ce niveau de revenus." 2/ Combien de personnes sont au salaire minimum?

D'après une estimation réalisée en par l'ONSS, un peu moins de 100.000 salariés (ou 41.000 équivalents temps plein) se trouvaient au salaire minimum ou en dessous.

Philippe Defeyt, économiste à l'Institut pour un développement durable (IDD), contextualise: "Dans les faits, peu de travailleurs sont à ce niveau de revenus, parce que les conventions collectives sectorielles ou d'autres accords salariaux prévoient des salaires minimums plus élevés, ou parce que d'autres formes de rémunération, par exemple une prime de fin d'année, sont prévues, qui permettent au total d'aller au-delà de ce seuil".

Dans un scénario d'augmentation du salaire minimum de 3,5%, qui était en discussion en 2019, mais auquel il n'a pas été donné suite, 136.170 travailleurs auraient été concernés, d'après une estimation de la CSC. 3/ L'augmenter, dans quelle mesure et pourquoi?

Si tous les syndicats militent pour la revalorisation du RMMMGM, la FGTB est généralement la plus virulente. Martelant, statistiques de l'OCDE à l'appui, que le salaire minimum perd de plus en plus de valeur par rapport au salaire médian, le syndicat socialiste a fait de son relèvement une priorité. Son objectif: atteindre 14 euros de l'heure, ou 2.300 euros par mois

"Nous sommes bien conscients qu'on ne passera pas de 10 à 14 euros en un ou deux ans. Par contre, on demande qu'il y ait vraiment un agenda pour les années à venir afin d'atteindre cet objectif", expliquait récemment le président de la FGTB, Thierry Bodson.

"Le salaire minimum se retrouve dans des secteurs où la productivité du travail est très faible."

"Un relèvement juste au-dessus des 10 euros coûterait à peine 27 millions d'euros aux employeurs sur une masse salariale privée totale de 120 milliards", estime le service d'études de la FGTB. Pas sûr que cet "à peine" fasse sourire dans les rangs patronaux...

Pour défendre l'intérêt d'une revalorisation, les syndicats avancent une série d'arguments: réduire le fossé des inégalités, améliorer le pouvoir d'achat des plus faibles ou encore permettre, dans la foulée, de collecter davantage de cotisations sociales, et donc pérenniser le financement de la sécurité sociale. 4/ Un risque de perte d'emplois?

Du côté des employeurs, on soulève toutefois plusieurs risques potentiels liés à une hausse des plus bas salaires. S'exprimant en 2019 sur une revalorisation à 14 euros, FEB, Unizo, UCM et Boerenbond mettaient en garde contre une "destruction certaine de nombreux emplois". Selon eux, une telle revalorisation mettrait "un coup de frein aux embauches futures et chassera les travailleurs peu qualifiés hors du marché du travail

Deux ans plus tard, leur discours n'a pas vraiment changé, en témoignent les sorties de l'administrateur délégué de l'Unizo, Danny Van Assche. "Le salaire minimum se retrouve dans des secteurs où la productivité est très faible. Un employeur n'y recourt pas par cupidité, mais uniquement parce qu'il ne serait économiquement pas rentable d'accorder un salaire plus élevé", lâche-t-il.

Lire aussi | Philippe Defeyt: "La hausse de la quotité exonérée d'impôt ne résout pas la question des petits salaires"

Selon l'économiste Étienne De Callataÿ, les thèses faisant état de pertes d'emploi ne se vérifient pas dans les faits. "On avait aussi entendu des cris d'orfraie lorsqu'il était question, il y a quelques années, d'un relèvement de ce salaire minimum en Allemagne. On n'y a toutefois pas constaté une raréfaction de l'emploi pour les personnes moins qualifiées", explique-t-il.

Son homologue Stijn Baert (UGent) souligne toutefois que la littérature scientifique ne démontre pas non plus qu'une telle mesure pourrait conduire à une amélioration du taux d'emploi. "L'argument d'augmenter le salaire minimum est de nature sociale plus qu'économique", rétorque-t-on à la CSC. 5/ Comment parvenir au relèvement du RMMM?

Autour de la table du G10, mais aussi au sein du gouvernement, les idées sont variées. Pour les patrons, il ne faut surtout pas qu'une revalorisation entraîne une nouvelle augmentation du brut. Autrement dit, il faudrait plutôt jouer sur la fiscalité et la parafiscalité pour augmenter le salaire net perçu par les travailleurs.

Philippe Defeyt suggère un crédit d'impôt intégralement et immédiatement remboursable.

Dans son dernier rapport, le Conseil supérieur de l'Emploi (CSE) ne disait pas autre chose. Estimant le coût salarial pour l'emploi des personnes peu qualifiées trop élevé, il appelait clairement à réduire certaines charges

Relèvement de la quotité exonérée d'impôt, révision des bonus fiscaux et sociaux sur les bas salaires ou encore hausse des frais professionnels forfaitaires sont des pistes qui circulent. Selon Philippe Defeyt, la première d'entre elles ne résoudrait toutefois pas le problème des bas salaires. Plutôt que cette approche non ciblée, l'économiste suggère un crédit d'impôt intégralement et immédiatement remboursable.

Pas de doute, le débat, qu'il soit mené entre partenaires sociaux, partis politiques ou économistes, n'est pas près de s'éteindre. Le résumé

Le Groupe des Dix a été chargé d'examiner les possibilités de revaloriser le salaire minimum.

S'il échoue à parvenir à un accord, le dossier reviendra entre les mains du gouvernement.

Les syndicats soulignent que le salaire minimum perd de plus en plus de valeur par rapport au salaire médian.

Les employeurs rétorquent que son relèvement pourrait conduire à des pertes d'emploi.

<https://www.lecho.be/economie-politique/belgique/federal/le-salaire-minimum-nouvelle-pierre-d-achoppement-sociale/10305932.html>

Audrey Lalu uit Dikkebus wordt 21 in 2021: “Kijk op naar mijn grootouders”

 Krant van West-Vlaanderen - 15 Mei. 2021

21, het is een magische leeftijd, en al zeker als je die verjaardag mag vieren in het jaar 2021. Wij vragen wekelijks een van hen naar hun plannen, dromen en verwachtingen.

Hoe ziet een doordeweekse dag eruit?

“Dan volg ik mijn lessen, vooral online hoorcolleges en practica. Ik studeer Pedagogische Wetenschappen, afstudeerrichting klinische orthopedagogiek en disability studies aan de UGent. Ik zit nu in mijn derde jaar. Ik probeer elke week naar mijn kot te gaan. Zo zit er meer structuur in mijn week.”

En wat in het weekend?

“Vrijdagavond en zaterdag staan in teken van KSA Hallebast in Dikkebus. De voorbereidingen zijn telkens op vrijdagavond en de activiteit is op zaterdag. Na elf jaar lid ben ik nu al vier jaar actief in de leiding. Ik ben daarvan drie jaar leidster bij de kabouters, de jongste ban. Daarnaast ben ik al drie jaar secretaris bij de jeugdbeweging, ik probeer dus op financieel vlak alles goed op te volgen. Voor de rest breng ik mijn tijd door met mijn vriendenbubbel en ga ik coronaveilig op bezoek bij mijn grootouders.”

Is er een goed doel die je nauw aan het hart ligt?

“Dit is een belangrijke vraag die iedereen eens voor zichzelf zou moeten stellen. Door de huidige periode ligt Punt vzw mij enorm nauw aan het hart. En bij uitbreiding alle goede doelen rond seksueel geweld. Het blijft een te overheersende problematiek. We moeten het taboe doorbreken en slachtoffers steunen door bij te dragen aan al deze initiatieven. We moeten ervoor zorgen dat slachtoffers er niet alleen voor staan.”

Heb je een favoriet plekje in de buurt?

“De laatste jaren besef ik steeds meer hoeveel geluk ik heb om in het mooie Dikkebus te wonen. Een wandeling langs de vijver en door de boerensteegjes zorgt ervoor dat mijn batterijen volledig opgeladen zijn. Ik hoop hier nog heel lang te wonen.”

Heb je al zomerplannen gemaakt?

“Voorlopig staat ons KSA-kamp gepland tijdens de eerste week van juli. En in diezelfde maand ga ik traditioneel een week met vriendinnen naar Mallorca. Augustus staat in het teken van het geven van de animatorcursus, binnen de koepel van KSA Noordzeegouw. Hopelijk kan alles doorgaan, want ik heb het gevoel dat we er allemaal enorm veel nood aan hebben.”

Is er iemand naar wie je opkijkt en waarom?

“Mijn grootouders! Ik heb een supergoede band met hen, ik heb zelfs enkele jaren bij hen gewoond. Ook nu nog ga ik dagelijks op bezoek. Ik kijk vol bewondering hoe zij samen het beste maken van hun dagen thuis.”

Hoe zie jij jezelf binnen tien jaar?

“Een confronterende vraag, want dan ben ik 31 jaar. Tegen dan hoop ik een job te hebben in het onderwijsveld: leerkracht humane wetenschappen of leerlingenbegeleider. Daarmee zou een droom in vervulling gaan. Hopelijk heb ik dan een huis dat volledig afgewerkt is. Ik hoop verder dat de mensen die me zo dierbaar zijn nog altijd in mijn leven zijn. En last but not least: dat iedereen uit mijn omgeving gezond blijft.”

(API)

<https://kw.be/nieuws/samenleving/audrey-lalu-uit-dikkebus-wordt-21-in-2021-kijk-op-naar-mijn-grootouders/>